

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2015 рік

№ 1 (282)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ПЕРШИЙ ЯНГОЛ

Сергій Нігоян загинув 22 січня 2014 року під час подій біля стадіону «Динамо» на Грушевського під час Революції Гідності. Сергія було застрелено близько шостої години ранку, в момент, коли ще тривало перемир'я між мітингувальниками та «Беркутом». Поховали Сергія на сільському кладовищі його рідної Березнуватівки, попрощатись з ним прийшло понад 2000 людей. Серед тих, хто ніс труну Героя був і редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс.

Вічна пам'ять і вдячність тобі, Перший Янголе Небесної Сотні!

«БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор **Фідель СУХОНІС**
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
СВІПЛЕНКО Сергій Іванович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович – Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ШЕПЕЛЄВ Максиміліан Альбертович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ТОВОВЕНКО Олександр Сергійович – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ГНАТЕНКО Петро Іванович – Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
НАЙДЕН Олександр Семенович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕИКО Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
КУЦ Ірина – коректор.

Представництва редакції:
у Києві: Володимир Барна, вул. Банкова, 2, 01024, м. Київ, тел. 066-6243231
у США: Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.
а редакційних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
в Канаді: Mr. N. Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB., T5T 3K8, Canada;
у Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
у Бразилії: Wira SELANSKI, Rua General Glicério, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
у Австралії: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia – 3046 T. & Fax: 03.93061997;
у Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/L, Lod, Israel;
у Польщі: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielski Podlaski, Polska;
Кольпартер на США та Мексику: Parion Cheflyk 45 Mountain Ave. Warren, N. J. 07059.

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.
 Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса: журналу «Бористен», вул. Телевізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com
Наша веб-сторінка: www.borysten.com
 Читайте нас на facebook за адресою: <https://www.facebook.com/borysteninfo>
Серія KB, реєстр, номер 16084-4556 ПР Рік видання двадцять третій.
ЗАСНОВНИК: Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен». Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара. **ВИДАВЦІ:** Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.
 Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії філології політичних наук, мистецтвознавства та культурології.
 Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.

Формат 60/84/8, друк офсетний.
 Умов друк. арк. 4,65. Тираж 1500.
 Друк ФОП Кругляк І.С. Свідчення ДП № 160-р від 16.05.2013

УКРАЇНО, ти моя молитва...
Василь Симоненко

Повертайся живим мій солдате і сину, Слава Богу, що вижив, що ти не загинув, Вертайся додому, до рідної хати, Там чекають на тебе твій батько і мати.

Повертайся найшвидше до доньки і сина Там кохає тебе твоя вірна дружина. Я молюся за тебе, молюсь щохвилини Повертайся скоріше до своєї родини.

Ніна Яценко (м. Запоріжжя)

-ЗМІСТ-

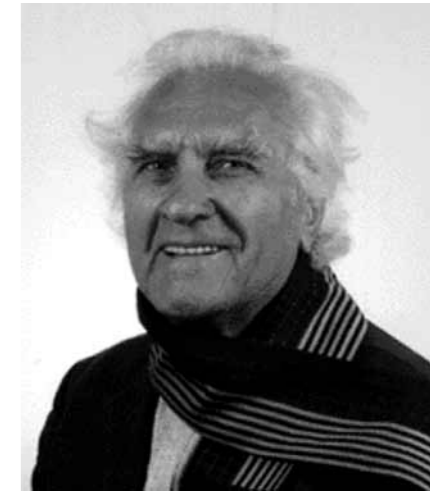
2 стор. Живопис як благодійність
 3 стор. Названо лауреатів міжнародної Літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша за 2015 рік
 4 стор. Ліцей інформаційних технологій при ДНУ імені Олеся Гончара визнаний однією з найбільш інноваційних шкіл світу
 5 стор. У нашій пам'яті, в наших серцях; Зима подарувала лижні перегони
 6 стор. Десять заповідей Божих
 8 стор. Театр одного актора «Крик» відзначив 25-річчя; На засіданні вченої ради НГУ
 9 стор. Від Краматорська до Сум – об'єднані «Театральною сесією-2014»
 10 стор. Економісти ДНУ формують інтердисциплінарну аспірантуру в Польщі
 11 стор. Турецький досвід – дніпропетровцям
 12 стор. У Кривому Розі для понад 400 юних майстрів професій сфери краси відкрили навчально-практичний центр; У 2015 році профтехучилища Дніпропетровщини продовжать співпрацю з соцпартнерами, а науковці області поїдуть на стажування у Францію
 13 стор. На Дніпропетровщині презентовано збірник робіт юних літераторів, художників та композиторів «Собори наших душ»
 14 стор. Надаємо методичну допомогу майстрам виробничого навчання - початківцям ПТНЗ Дніпропетровської області; Дніпропетровські школярі вручили «кіборгам» 1 тисячу пряників
 15 стор. Школярі Дніпропетровщини передали бійцям АТО 60-тиметрову камуфляжну сітку, оберіги та новорічні листівки; Народний чоловічий вокальний ансамбль «Обертон» НГУ взяв участь у XXII Всеукраїнському фестивалі духовних піснеспівів «Від Різдва до Різдва»
 16 стор. На Дніпропетровщині відзначили 80 років від дня створення Дніпропетровської обласної організації НСПУ
 17 стор. Студентка НГУ Віра Холод: «В єдності – наша сила»
 18 стор. Директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації О.Демчик: ТОП-10 досягнень освіти Дніпропетровщини у 2014 році
 19 стор. Під покровом святої Варвари
 20 НА КОНКУРС ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП «Коли вона розповідає мені про майбутнє...»
 21 стор. Допомогаємо нашим захисникам; «Даринка»
 22 стор. Національний заповідник-острів «Хортиця»
 24 стор. День Соборності України в територіальному центрі ветеранів м. Дніпропетровська
 25 стор. Концерт-бенефіс Оксани Кровицької в День Злуки земель України
 26 стор. ДОЛЯ ЯК ЛІТОПІС
 27 стор. Сильвіан Дююпі (Швейцарія). 13 поезій, натхненних хоку
 28 стор. Повстання в Підволочиських і трагічна доля Дмитра Задубери, підстаршини Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії
 30 стор. Вірш донецької патріотки
 31 стор. ВІКОВІЧНИЙ ЛЕОНТОВИЧІВ «ЩЕДРИК» - ГОЛОС ДУШІ КОМПОЗИТОРА І УКРАЇНИ; 77 років з дня народження Василя Стуса
 32 стор. ЗБАГАТИЛАСЯ УКРАЇНСЬКА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРИРОДОЗНАВЧА ЛІТЕРАТУРА
 33 стор. КОЛИ ПРИЧИНА ТРАГЕДІЇ СТАЄ ЗРОЗУМІЛОЮ
 35 стор. НА КОНКУРС ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП
 36 стор. ПОЕТИЧНА ВІТАЛЬНЯ

ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ПЕРЕМОЖЦЯМИ ТРАДИЦІЙНОГО ЩОРІЧНОГО КОНКУРСУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ЖУРНАЛУ «БОРИСТЕН» В 2014 РОЦІ ВИЗНАНІ:

Іван та Маруся Гніп (Каліфорнія, США)
 – за багаторічний патронат у проведенні молодіжного патріотичного конкурсу свого імені на шпальтах щомісячника «Бористен».

Микола Миколашенко (м. Дніпропетровськ)
 – за численні прозові і поетичні публікації.

Віктор Бабанський (Нью-Джерсі, США)
 – за системні публікації про життя західної української діаспори.

Світлана Талан (м. Сєверодонецьк, Луганська область)
 – за вагомий внесок в розвиток сучасної вітчизняної літератури та високохудожні твори, спрямовані на духовне та патріотичне виховання української юні.

Наталія Девятко (м. Дніпропетровськ)
 – за цикл літературознавчих критичних статей і рецензій.

Живопис як благодійність

У Музеї українського живопису відкрилася благодійна виставка-продаж робіт студентів кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Усі кошти від продажу полотен юних митців будуть спрямовані для допомоги воїнам-інвалідам АТО.

У залах музею, сповнених сонця, панують яскраві барви. П'ятдесят робіт молодих художників мають риси різних мистецьких напрямів. Тут можна побачити як картини, автори яких тяжіють до реалізму або імпресіонізму, так і полотна тих, кому більше до вподоби наївне мистецтво. Пейзажі нашого міста, соковиті натюрморти, тонкий батик – роботи студентів відрізняються високою майстерністю.

«На виставці представлені картини студентів усіх курсів і полотна із фонду факультету, автори яких наші випускники, – розповів завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну ДНУ, кандидат педагогічних наук, доцент Віктор Олександрович Корсунський. – Техніки робіт найрізноманітніші: від традиційного полотна олією до акрилового живопису та батіку. Наші вихованці займаються благодійністю не тільки в Україні – дві наші студентки, які закінчили магістратуру в Польщі, влаштовують благодійні виставки у Варшаві та Кракові».

«Роботи наших студентів гідно представляють університет у стінах Музею українського живопису, – вважає старший викладач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну ДНУ, куратор виставки Василь Олександрович Тєв'яшов. – Вони виконані на гарному професійному рівні, добре виглядають поруч із роботами видатних художників. Це перша виставка для багатьох учасників, я впевнений, що цей старт, ця висока планка буде орієнтиром у їх творчому житті».

«Хочу наголосити, що не лише наші художники й дизайнери долучилися до благодійних справ. Університет демонструє монолітну й консолідовану позицію у цей непростий час, – сказав ректор ДНУ Микола Вікторович Поляков. – Патріотичний підйом у студентському середовищі, різні прояви волонтерської допомоги, спрямованої захисникам в зоні АТО, на всіх факультетах і кафедрах згуртовують наш колектив. Я дуже хочу, щоб ці картини зацікавили поціновувачів живопису. Впевнений, що наші художники будуть і надалі радувати своїми досягненнями. Серед тих, хто навчається у нашому університеті, є справжні таланти. Бажаю, щоб наші вихованці були успішними й затребуваними митцями».

Студенти першого курсу кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Єлизавета Покатаєва та Андрій Грінченко уважно роздивляються роботи своїх товаришів. «Мені найбільше подобається батик, – ділиться думками хлопець, – роботи яскраві, цікаві». «На цій виставці є чому повчитися, – каже Єлизавета, – поєднання кольорів, різні стилі та техніки – все це я намагаюся запам'ятати».

На відкритті були присутні авторки полотен «Моя музика» та «Міський пейзаж» – студентки другого курсу Вікторія Бочка та Євгенія Однопозова. «Перед нами було поставлено завдання представити тематичний натюрморт, такий, який би складався з речей, які любиш. Отже, я написала програваач, платівки, навушки, плакат мого улюбленого співака. Передала обстановку самотності, – розповіла Вікторія. – Мій стиль, я вважаю, ще не сформувався. Люблю Клімта, і хотіла б писати так, як він, але, водночас, тяжію до декоративного живопису. Мрію бути вільним художником. Люблю малювати з дитинства і в майбутньому бачу себе тільки живописцем. Приємно розпочинати кар'єру з такої благодійної справи».

«На створення цієї картини мене надихнули кольорові карамельки, – посміхається Євгенія. – Серед моїх улюблених художників – Зінаїда Серебрякова та імпресіоністи. Емоційне, яскраве, жіночне – все це намагаюся втілювати

у своїх картинах. Полотно, яке я представила на виставці – моя улюблена студентська робота. Буду рада, якщо вона комусь сподобається».

Варто відзначити, що відразу після відкриття виставки була придбана перша картина – студентки п'ятого курсу Ксенії Балинської. Це добрий знак, вважають автори полотен і сподіваються, що кошти від продажу їхніх мистецьких творів стануть важливою матеріальною підтримкою в лікуванні не одного воїна-інваліда АТО.

**Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua**

Названо лауреатів міжнародної Літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша за 2015 рік

Цю почесну міжнародну відзнаку 1 березня 2011 року, за сприяння Національної спілки письменників України і міжнародних громадських організацій, заснували Клуб творчої інтелігенції «Оберіг-Чернігів» та Волинське товариство «Світязь», – для розвитку вітчизняного книговидання і підтримки українських письменників, митців, науковців, журналістів, працівників культури та освіти, громадських діячів і меценатів, які мешкають в Україні та за кордоном.

З 1 листопада 2014 р. засновником Літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша стала Міжнародна літературно-мистецька Академія України, яка об'єднує відомих письменників, перекладачів, науковців та журналістів із сорока п'яти країн світу.

Серед лауреатів минулих років – Іван Плющ, Василь Голобородько, Володимир Базилевський, Віра Вовк, Василь Слапчук, Євген Нахлік, Сергій і Тетяна Дзюба, Євген Баран, Анна Багряна, Дмитро Чистяк, Петро Сорока, Йосип Струцюк, Володимир Погорецький, Олександр Клименко, Андрій Павлишин, Кшиштоф Савіці, Ееро Балк та інші відомих письменники, науковці, громадські діячі, меценати з України, США, Бразилії, Фінляндії, Болгарії, Чехії, Угорщини, Польщі, Росії та Македонії.

1 січня 2015 року Комітет із нагородження Літературно-мистецькою премією імені Пантелеймона Куліша сформовано в такому складі: Ігор Павлюк – голова журі, письменник, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник Інституту літератури імені Тараса Шевченка Національної Академії Наук України, професор кафедри української преси Львівського національного університету імені Івана Франка; Василь Слапчук – письменник, кандидат філологічних наук, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, почесний громадянин Луцька і Волині; Анна Багряна – українська письменниця, лауреат міжнародних літературних премій; Ріта Кіндлерова (Чехія) – перекладач української класики, зокрема романів Оксани Забужко, чеською мовою; Сергій Дзюба – письменник, журналіст, перекладач, президент Міжнародної літературно-мистецької Академії України, лауреат Малої Нобелівської премії та інших міжнародних літературних відзнак в Україні і за кордоном.

Цього року надійшло понад 300 подань і пропозицій з усіх регіонів України та закордону. Зокрема, кандидатури Михайла Сидоржевського та Ярослава Поліщука на здобуття премії висунула Міжнародна літературно-мистецька Академія України. Отже, цьогорічними лауреатами стали:

1. Літературознавці: лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Михайлина Коцюбинська (померла) та колишній директор Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника Михайла Коцюбинського, онук класика Юлій Коцюбинський (померла) – за визначну наукову і громадську діяльність;

2. Голова Національної спілки письменників України, головний редактор «Української літературної газети» Михайло Сидоржевський (м. Київ) – за подвижницьке і високопрофесійне редагування «Української літературної газети»;

3. Доктор філологічних наук, професор Київського університету імені Бориса Грінченка, професор україністики Ягеллонського університету (Польща, м. Краків) Ярослав Поліщук – за визначні заслуги в пропагуванні української літератури і культури; вагомі наукові праці, зокрема монографію «Пейзажі людини» (Харків, 2013, вид. 2-е, доп.) та монографію польською мовою «Rozstaje ukraińskie» («Українські роздоріжжя», Białystok, 2014);

4. Директор видавництва «Високий Замок» Яцек Токкарський (Польща, м. Краків) – за багатолітню видавничу діяльність, скеровану на укріплення добросусідських українсько-польських стосунків, та популяризацію історії, культури і мистецтва обох країн;

5. Письменник Іван Корсак (м. Луцьк) – за подвижницьку культурну, громадську та видавничу діяльність;

6. Мовознавець, доктор філологічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Юрій Мосенкіс (м. Київ) – за серію досліджень українського фольклору, зокрема за монографією «Невідома астрономія у давній літературі» та «Небесна символіка в індо-європейській міфології (слов'янська та кельтська традиції)»;

7. Зарубіжні письменники та перекладачі: поет Христо Черняв (Болгарія) – за визначну літературну діяльність; перекладач Томаш Вашут (Угорщина) – за високоталановиті переклади української і світової класики; письменник Георгій Дзюба (Росія) – за філософське

осмислення творчості Миколи Гоголя в прозі, публікації й рукописи нового прочитання роману «Мертві душі»;

8. Письменник, доктор філологічних наук Тимофій Гаврилів (м. Львів) – за роман «Вийди і візьми»;

9. Директор Луцької гімназії № 21 ім. Михайла Кравчука, заслужений вчитель України Олег Ковальчук (м. Луцьк) – за значний внесок у національно-патріотичне виховання та сприяння творчому розвитку учнівської молоді;

10. Гагаузька письменниця, науковець, перекладач, громадський діяч Федора Арнаут (м. Київ) – за переклади поезій Тараса Шевченка гагаузькою і турецькою мовами;

11. Письменник, тележурналіст, засновник і незмінний редактор художнього й публіцистичного щомісячника «Бористен» та його релігійного додатку «Наша Церква – Київський Патріархат» Фідель Сухоніс

(м. Дніпропетровськ) – за 23 роки безперервного й системного видання журналу «Бористен» і додатку «Наша Церква – Київський Патріархат», багаторічне творення серії «Бібліотека журналу «Бористен», на теренах якої побачило світ більше 50-ти найменувань книг з української тематики;

12. Письменник, голова Ічнянського районного об'єднання літераторів «Криниця» Станіслав Маринчик (м. Ічня Чернігівської обл.) – за книгу прози «У нас в Озерах» та збірку пісень і романсів «Із денця мого серця»; заступник голови «Чернігівського земляцтва в м. Києві, керівник Ічнянського відділення Микола Вошецький (м. Київ) – за значну благодійну діяльність для розвитку книговидання та духовного життя Чернігівщини;

13. Письменник, директор Інституту Українського Вільного Козацтва імені Антона Кущинського, доктор права Олександр Панченко (м. Лохвиця Полтавської обл.) – за вагомий внесок у справу зміцнення національної духовності, поширення історичної правди про українську минувшину; дослідження в царині військової історії, краєзнавства; за десятки творів та дописів, що спрямовані на збагачення історичної спадщини й засадок окремішності українців; висвітлення і популяризацію процесу державотворення та духовного становлення нашого народу;

14. Письменники, відзначені за власний доробок та значний внесок у пропагуванні української літератури: Володимир Сапон (м. Чернігів) – за книжку щоденникової прози та есеїв «Страсбургський піриг»; Василь Старун (с. Данилівка Біловодського р-ну Луганської обл.) – за збірку віршів «Вікно край світу»; Єліна Заржицька (м. Дніпропетровськ) – за книжку казок та легенд «Великий луг над Дніпром»; Роман Вархол (м. Львів) – за оригінальну поетичну творчість, книжку віршів «Пергаменту ойкумени»; Віктор Гребенюк (Брат Віктор) (м. Луцьк) – за пропагування християнської духовності в поетичному епосі «Діяння небожителів».

Ігор Павлюк, голова журі, письменник, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник Інституту літератури НАН України, професор кафедри української преси Львівського національного університету імені Івана Франка

Лицей інформаційних технологій при ДНУ імені Олеса Гончара визнаний однією з найбільш інноваційних шкіл світу

Високу оцінку за новаторський підхід до освіти і статус Microsoft Showcase Schools навчальні заклади України отримали вперше. Цей список щорічно складається в рамках глобальної програми Microsoft із розвитку освіти. Окрім Дніпропетровського лицю інформаційних технологій до списку найінноваційніших шкіл світу також увійшла Ново-печерська школа з Києва.

У рейтингу Microsoft Showcase Schools 2014/2015, оприлюднений на Всесвітньому освітньому форумі Microsoft в Майамі (США), загалом потрапило 150 шкіл з 75 країн світу. Примітно, що цього року, як говорять організатори, кількість навчальних закладів, що брали участь у конкурсі, збільшилася приблизно втричі. Учасниками стали школи, які активно використовують новітні пристрої, мобільні і «хмарні» технології в навчальному процесі. Завдяки використанню цих технологій навчальним закладам вдалося зробити освітній процес більш персоналізованим і створити всі умови для поліпшення успішності своїх вихованців.

З проханням розказати про досвід співпраці зі світовим IT-гігантом та переваги для лицеїстів ми звернулися до директора Дніпропетровського ЛІТ, кандидата фізико-математичних наук Сергія Григор'єва.

— Сергію Борисовичу, в українських рейтингах, що складаються за підсумками ЗНО, дніпропетровський ЛІТ стабільно посідає перші місця. Включення до рейтингу Microsoft Showcase Schools — це закономірний результат цілеспрямованої 23-річної роботи. Чому цей досвід важливий для України?

— Лицеем першим з середніх навчальних закладів в Україні впроваджено інноваційну систему хмарних сервісів Office 365 від Microsoft. Причому така система впроваджувалася за власним сценарієм, а не була розгорнута зовнішніми представниками. Сьогодні лицей є ініціатором та виконавцем впровадження таких сервісів у систему управління середніми навчальними закладами Дніпропетровська, а також у деяких вищих навчальних закладах регіону. Викладення програмування та навчання офісним технологіям відбувається виключно сучасними програмовими засобами та на основі сучасного, підкреслю, ліцензованого програмового забезпечення. До визнання у рейтингу Microsoft навчальний заклад йшов довгим шляхом взаємовигідної співпраці із всесвітньо визнаною компанією. Вказаних показників лицей досяг за рахунок плідного співробітництва керівництва та викладачів з учнями та їх батьками. Включення у рейтинг Microsoft також пов'язане із визнанням того факту, що на сьогодні ЛІТ має відмінну матеріально-технічну базу, що дозволяє забезпечити будь-які сучасні інформаційні та освітні вимоги.

Зазначу, що Дніпропетровський лицей інформаційних технологій при ДНУ — державний заклад, який має вже майже чверть сторічну історію та є сьогодні визнаним лідером у середній освіті міста, області та України. Кожного року заклад має сотні переможців на Всеукраїнських олімпіадах всіх рівнів, та три перемоги на Всесвітніх олімпіадах за останні п'ять років. Кожного року від 1/10 до 1/5 від всіх 200-бальників ЗНО області — наші учні. Лицеем побудовано систему плідної співпраці із вищими навчальними закладами, в першу чергу, Дніпропетровським національним університетом імені О.Гончара, комерційними фірмами в сфері IT технологій, міськими освітніми структурами та управлінням.

— Що дає Вашому навчальному закладу місце у рейтингу найбільш інноваційних шкіл світу?

— Це відкриває нові можливості, і ми вже поступово починаємо включатися у цікаву міжнародну співпрацю, яка передбачає не тільки відзначення, а й навчання та обмін досвідом. Сьогодні ми разом із Microsoft Україна, для якої це також новий досвід, виходимо на новий рівень взаємодії. Думаю, що це дасть нове розуміння освітніх перспектив і для нас, і для інших закладів України, і для всього світу. Треба зауважити, що освітні ініціативи Microsoft зосереджені не тільки на впровадженні техно-

логій, а, головне, на зміні самої концепції освіти відповідно до сучасного розвитку суспільства.

— Які з впроваджуваних технологій, на Ваш погляд, найбільше сприяють покращенню успішності учнів?

— В су пер е ч пересічним увявленям нові технології не мають безпосереднього впливу на успішність учнів у традиційних предметах. Їх опанування навряд чи дасть змогу краще здати ЗНО. Але не тестування і навіть вступ до вищого навчального закладу є метою навчання. Це, безперечно, найкращий досвід для дитини у її входженні у сучасний світ. Новітні технології не тільки формують навички, що необхідні дитині у 21-му сторіччі, але і змінюють її світогляд та розширюють перспективи розвитку та становлення молоді людиною. Ці технології змінюють саме освітнє середовище та якість комунікацій між учнем та учителем.

Найважливішим з впроваджених нами є хмарний сервіс Office 365 від Microsoft. Цей сервіс включає сучасну потужну електронну пошту з унікальною системою синхронізації та підтримки на всіх типах операційних систем та засобах комунікації. Система електронної пошти має структуровану систему розсилки повідомлень класам та групам вчителів. Систему календарів-бізнеспланувань замість застарілої системи щоденників. Практично безмежну систему файлозбереження з можливістю надання доступу для співпраці та сумісного редагування документів всіх популярних офісних форматів. Систему відео-конференцій з можливістю проведення веб-конференцій, ліцензовану для кожного учасника навчального процесу. Систему сайтів сучасного електронного документообігу та інше.

Крім того для викладачів та учнів лицю доступний безкоштовно повний пакет ліцензованого програмового забезпечення від Microsoft, включаючи сучасні операційні системи, MS Office та сучасні засоби розробки програмування. Для функціонування засобів ми маємо сучасну комп'ютерну техніку та можливість доступу до Інтернету у будь-якому класі та сучасні засоби комунікації.

— На які інновації Ви орієнтуєтесь сьогодні при створенні технологічної бази лицю?

— Для нас інновації не самоціль, а засіб розвитку та реформування освіти. Наше гасло «Non progredi est regredi» саме свідчить про те, що не можна стояти на місці. Наш заклад має власний досвід, концепцію та бачення освітнього процесу та напрямків його розвитку. А формується наша концепція і бачення шляхів розвитку лицю у спілкуванні з лицеїстами. Саме учні і їх батьки є нашими партнерами у розбудові освітнього процесу. Навколо потреб розвитку учнів будується навчальний процес. Також нашими партнерами є найкращі навчальні заклади не тільки міста, але і всієї України. З ними ми проводимо безліч заходів — турнірів, конкурсів, олімпіад в цих заходах також набувається безцінний досвід. Крім того ми співпрацюємо із комерційними фірмами, що працюють в IT галузі — вони надають нам досвід у подальшому використанні навичок, що потрібні майбутнім фахівцям.

— Як би Ви охарактеризували основні якості учня ЛІТУ?

— Про це добре кажуть наші випускники. Високий рівень навченості, IT-компетенції, активна життєва позиція, здатність розвиватися та мати власне бачення та ініціативу.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
Тел: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

У нашій пам'яті, в наших серцях

Сумна втрата глибоко схвилювала університетську родину — у зоні АТО загинув ще один випускник Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара, журналіст Олександр Черніков.

Олександр у 2007 році закінчив факультет систем і засобів масової комунікації ДНУ, отримавши кваліфікацію спеціаліста з міжнародної інформації, перекладача. Він пройшов усі «гарячі точки» АТО, але бій 22 січня біля Донецького аеропорту під Авдіївкою став для нього останнім. Дніпропетровськ знає Олександра Чернікова як співавтора резонансної телепрограми розслідувань «Губернські хроніки». Він працював також у інших медіа: nctv.in.ua, «Резонанс ТВ», «Приват ТБ Дніпро», виданні The Kyiv Times.

Олександра добре пам'ятають викладачі факультету, на якому він навчався. «Олександра пригадала відразу, як почула прізвище Черніков серед тих, хто захищає наше мирне життя, — говорить Людмила Василівна Куценко, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації. — Перед внутрішнім зором постав худорлявий білявий хлопчина, який старанно долав сходишки університетської науки. Навчався Сашко зацікавлено, охоче виконував складні завдання, напевно, запам'ятався тому, що гарно володів українською мовою, цікавився стилістикою, у всіх питаннях наполегливо розбирався доти, доки не знаходив правильну відповідь. Черніков вирізнявся серед решти студентів курсу силою переко-

нання й наполегливістю в обстоюванні власної думки, яка в нього була завжди».

Оксана Василівна Гудошник, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації: «Саша. Одразу перед очима посмішка — світла, інколи іронічна, але завжди відкрита і доброзичлива. Розумний, красивий, не по-студентськи досвідчений відповідальний. Нестерпно боляче і гірко. Світла пам'ять».

Його колега, журналіст «Приват ТБ Дніпро» Олександр Курбатов згадає здивування колеги, коли 23-річний Сашко, маючи вищу освіту та гарну роботу, пішов служити в 25-у повітряно-десантну бригаду. Говорив, що так буде правильно. У березні 2014 його призвали одним з перших. Пояснивши вагітній дружині, що інакше не можна, Олександр пішов захищати Батьківщину. На своїй сторінці у Facebook Курбатов згадає: «Влітку я готував великий репортаж про волонтерів: про те, як звичайні громадяни замінили ціле Міністерство оборони з його багатомільйонним бюджетом. Сашко, який тоді прийшов у свою першу відпустку, був цінним свідком. У той час наші військові ховали обличчя, прохали їх не показувати. А Саня сказав, що приховувати йому нічого і вже, тим паче, соромитися. Адже захищає найближчих. Захищає під тим же прапором, ту ж країну, тих людей, що й сім років тому. З однією невеликою різницею — дитиною, яка має народитися в кінці літа чи на початку осені. «Саню, а тебе не коробить, що ти там воюєш, а тут літні кафешки, парочки прогулюються, не поспішаючи — постійне свято?», — запитав я його, тому що дуже різні думки висловлювали хлопці, які повернулися з АТО. Сашко тоді сказав, що ось заради того, щоб його дружина і дитинка жили в цьому святі, він і на передовій».

30 січня Дніпропетровськ попрощався з тридцятирічним «Репортером». Під таким позивним воював боєць 25-ї ПДВ бригади Олександр Черніков.

В Олександра Чернікова залишилася дружина і двомісячна донька — він був єдиним годувальником у родині.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

Зима подарувала лижні перегони

18 січня у селі Пісчанка пройшов відкритий чемпіонат Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара з лижних перегонів. Не завжди у дніпропетровському регіоні щедра на сніг зима, але цього року природа надала всі можливості для успішного проведення змагань.

Того дня позмагатися на трасу вийшли понад 35 аматорів лижного спорту. Юнакам належало подолати 6 км, а дівчатам — 4 км дистанції. Невеликий мороз, гарна траса і студенти з гарним настроєм зробили ці перегони неабиякими жавими. За результатами перегонів, кращим серед чоловіків став студент факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем Олександр Ткачук, який подолав трасу за 19 хв 12 сек. Серед жінок перемогу здобула студентка факультету прикладної математики Олена Бурлай: її час — 14 хв 25 сек.

Навчаючись у ДНУ імені О.Гончара, молодь взимку має змогу опанувати майстерність катання на лижах. Тренування студентів проходять на базі Палацу спорту ДНУ у секції спортивного орієнтування. Студенти дніпропетровського університету вже показують на змаганнях всеукраїнського рівня високі результати. Так, Анастасія Калиновська та Тетяна Ткачук є чемпіонками України зі спортивного орієнтування на лижах.

Тренування студентів університету проходять під керівництвом викладача кафедри фізичного виховання та спорту, майстра спорту України зі спортивного орієнтування В.В. Засрко. «Лижна підготовка проводиться на підставі державних програм та забезпечує навчання юнаків і дівчат техніці пересування на лижах, виконання ними усіх навчальних і контрольних нормативів, у тому числі й нормативів будь-якого комплексу. Загалом, у процесі лижної підготовки наші студенти опановують обов'язковий

мінімум знань з основ техніки пересування на лижах, методів розвитку загальної працездатності, підготовки до змагань, їм прищеплюються навички самостійних занять та інструкторської практики», — розповідає тренер.

За словами фахівців, фізичні навантаження при катанні на лижах дуже легко дозуються як за обсягом, так і за інтенсивністю. Зокрема, пересування на лижах в умовах рівнинної та пересіченої місцевості з подоланням підйомів і спусків різної крутості залучає до роботи великі групи м'язів, розвиває та зміцнює функціональні системи організму (в першу чергу, серцево-судинну, дихальну та нервову системи). Усе це дозволяє рекомендувати лижні засоби фізичного виховання для людей будь-якого віку, статі, стану здоров'я та рівня фізичної підготовленості.

Загалом же, спортивна підготовленість студентів-лижників характеризується цілим комплексом змін, що відбуваються під впливом проведення різних видів підготовки: технічної, фізичної, тактичної. Проте, рівень підготовленості лижника-гонщика, зазвичай, прийнято оцінювати саме за спортивними показниками, враховуючи також ряд змінних факторів: рельєф місцевості, умови ковзання, масштаб змагань та склад учасників.

Студентка ФСЗМК ДНУ ім. О.Гончара
Валерія Шудрик, старший викладач кафедри
фізичного виховання та спорту ДНУ ім. О.Гончара
Ірина Головійчук

Християнська сторінка

Десять заповідей Божих

Цікавого листа написав Євген Жутик з села Балки Барського району Вінницької області: „Чи є Закон Божий і зокрема 10 заповідей мірилом духовності і праведності? Чи Благодать відміняє Закон? Чи має християнин жити згідно цих заповідей?“

Закон Божий є мірилом духовності і праведності. Особа, яка вважає себе християнином, але не дотримується вимог Закону, десяти заповідей, не може бути Дитям Божим. Новий Завіт не скасовував ці заповіді, він перевів їх у вищу категорію, тому що любов до Господа і любов до свого ближнього, до людей обумовлені ретельним виконанням цих заповідей. Без такого виконання любов стає формальністю, порожнім звуком. Напевно, ні для кого не є таємницею той доконаний факт, що Бог є Любов. Але, на жаль, не всі розуміють ту істину, що Люблячий наш Отець дає нам Свої Заповіді – не як тягар чи обузу, а як милосердя. Щоб, виконуючи їх, людина мала успіх у цьому земному житті, і вічне щастя у Небесній Батьківщині. Саме тому не зайвим буде нагадати багатьом людям ці, такі знані, і в той же час, не досконало зрозумілі Божі Заповіді. Закон Божий – Десять Заповідей Божих, у яких містяться норматив відносин між людиною і Богом – у перших трьох; у решті семи – між людиною і ближнім. Вони написані не випадково саме в такому порядку. Досить знати усі 10 заповідей і дотримуватися їх. Перша заповідь: „Я Господь, Бог Твій: не матимеш інших богів крім Мене“. Ніщо і ніхто не повинен стояти на перешкоді у наближенні до Творця. Мета життя людини – це наближення до Бога! Серце повинне повністю належати Богові. Не дозволяйте ворогові (сатані) заволодіти вашим серцем через світові спокуси, бо „що може людина дати за душу свою навзамін?“ Ця – перша, найголовніша Заповідь у Законі Божому, бо з неї випливають три основні богословські чесноти – ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ. Грішать проти цієї Заповіді також ті, хто з пустої цікавості чи через брак віри Богові, звертається за допомогою до різних екстрасенсів, відьом, ворожок, чаклунів, гороскопів та поза Христовою Церквою, збудованою на Св. Апостолі Петрі, іде уприємнювати собі слух до різних сект, на зразок „свідків Єгови“, „мормонів“ та інших еретичних угруповань, створених людьми, а не Господом нашим Ісусом Христом.

Друга заповідь: „Не звивай намарне імені Бога Твого“. Не можна без потреби і без належної Творцеві поваги і любові, вживати у розмові Його Святе Ім'я. У Книзі Вихід сказано: „Бо не вважатиме Господь безвинним того, що призиває Його ім'я надаремно.“ (20:7) Мають провину проти цієї Заповіді також ті, хто склавши гідно, на Біблії чи за допомогою імені Божого, військову присягу, не виконує її або порушує.

Третя заповідь: „Пам'ятай день святий святкувати“. Ця Заповідь зобов'язує нас шанувати неділю та не робити важкої праці без важливої потреби, поглиблювати свої знання правди віри. Адже записано: „шість днів працюю, а сьомий день віддай Богові твоєму“. Але оскільки деякі заблукані еретики спекулюють словами зі Святого Письма (Біблії), кажучи, що Бог призначив сьомим днем суботу, а

Провідники рубрики:
почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК
та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

не неділю, то мушу пояснити, що так говорять лише ті, хто залишився людиною „вчорашнього дня“ і зрікається Господа Нашого Ісуса Христа і д н я Його Воскресіння. Колись субота була визначена як день свята для юдеїв, але для усього людства, і для юдеїв теж, воскресіння Христа стало таким великим святом, що перевищило й суботу. А втім, ми маємо два вільних дні на тиждень, то можемо й суботу відзначати, коли є така воля.

Четверта заповідь: „Шануй батька й матір твоїх, щоб тобі добре було і щоб довго ти прожив на землі“. Розглянувши перші три найголовніші Заповіді Божі, переходимо до першої із семи, що стосуються нормативу відносин між людьми. Ці сім Заповідей плекають у кожному з нас любов до ближнього. І початком любові до ближніх є саме ця – Четверта Заповідь. Адже почуття любові кожна людина плекає в собі ще з лона матері своєї. І хоча джерелом любові є Господь, Бог наш, але дитина вчиться тієї любові через посередництво своїх батьків, які, на той час, в дитинстві, заміняють для неї Бога, правдиве джерело любові. Ми ж, як діти, зобов'язані цією Заповіддю віддавати батькам належну їм шану і повагу, послух і любов, за їхню спіддю з Творцем у творенні життя.

Ця Заповідь також зобов'язує нас любити свою Батьківщину, свою українську націю, мову, культуру, звичаї, традиції і при потребі навіть віддати своє життя за них. „Бо немає, – каже Ісус Христос, – більшої любові понад ту, як хто життя своє віддасть за друзів своїх“. Вона також зобов'язує задля Бога коритися світській владі, але якщо влада не зловживає і Закони Держави не мають протиріч з Законом Божим, бо у протилежному випадку такі закони не зобов'язують християн їх виконувати.

П'ята заповідь: „Не вбивай“. Оскільки саме життя в земному тілі є найбільшим Божим даром, на основі якого базуються всі інші Божі дари, то відповідно, ніхто не має права, окрім Творця, забрати життя, тобто його знищити. Отже порушниками цієї Заповіді є не лише ті, хто відбирає життя в ближніх, але й ті, хто вкорочує у будь-який спосіб своє власне життя – самогубці. Також грішать проти цієї Заповіді ті, хто чинить аборт, або призводить чи намовляє когось до нього, або вживає контрацепції з метою вбити зародок людського життя. Важчим гріхом за цей є лише духовне вбивство, тобто вбивство душі – згіршення ближнього.

Ісус Христос застерігає нас, кажучи: „А хто спокусить одного, з тих малих, що вірують у Мене, такому було б

ліпше, якби млинове жорно повішено йому на шию, і він був утоплений у глибині моря“. Саме тому не грішить цим гріхом дівчина, в якій відбирають честь, убиваючи нападника. І саме тому наші „прадіди великі“ воліли вмерти на полі бою з шаблею в руці, ніж все життя плазувати рабами у загарбників. Вони честь і гідність свою та свого народу ставили вище, ніж земне життя біля повного корита.

Знову ж мушу застергти від тих, які спокушають необізнаних зі Словом Божим та Його Заповідями і кажуть, що „не можна брати зброю до рук і вбивати нападників“, мотивуючи це тим, що це порушує п'яту Заповідь. Кожна людина має право захищати своє життя, і навіть шляхом вбивства нападника. І якщо можна боронитися проти бандита, який посягає на життя і здоров'я твоє чи твоїх ближніх, то тим більше проти ворога.

Що ж до обов'язку захищати життя ближніх, то батьки зобов'язані захищати своїх дітей, а воїни всіх людей, їхнє здоров'я духовне і фізичне та майно. Було б наївно думати про Івана Хрестителя, що він не знав Заповідей Божих, коли повчав воїна, що той має робити: „Сумлінно виконуй свій обов'язок, задовільняйся своєю платнею і не ображай вдів і сиріт“.

Заповідь шоста: „Не чини перелюбу“. Хто приходить до Бога, той стає з Ним одним цілим, оскільки ми всі частинкою своєї душі становимо єдине Тіло Христової Церкви, а хто приходить (добровільно), і єднається з перелюбницею, той стає з нею одним тілом (1 Кор. 6,16-18). Ні в якому іншому гріху людина не заневищує так власного тіла, як у перелюбі. У своєму тілі вона має прославляти Творця. Нагадую, що ми, тобто наші тіла – є посудиною, в якій Дух Святий перебуває, отже не можна бруднити у перелюбі те, що Бог створив від початку чистим на Свою славу. У Псалмах читаємо: „Людина у Правді не встоїться, пристане до скотів нерозумних і стане подібною до них“. Ісус Христос викупив нас з під влади гріха і смерті, бо гріх тягне за собою смерть. Отже людина має силу, завдяки Христу. І за Його допомогою вона повинна перебувати в собі бажання віддаватися пристрастям і зберігати себе чистою від гріха перелюбу.

Отже, потрібно уподібнюватися Сину Божому, Ісусу Христу, щоб стати дітьми Божими. Вибір, через вільну волю, як дар Божий, належить нам. Що ми оберемо? До кого уподібнимось? Де перебуватимемо? З ким? Не помилися у своєму виборі, щоб потім не довелось гірко страждати.

Цим гріхом грішать люди, які служать не Богові, а є рабами своїх низьких пристрастей і похоті. Бо хто ким переможений, той тому й раб. Всі статеві стосунки поза церковним шлюбом є порушенням цієї Заповіді.

Сьома заповідь: „Не кради“. Це гріх проти власності, бо кожна людина має право користуватись дочасними благами, придбаними і заробленими чесним шляхом, щоб утримувати себе, свою родину і чинити з того милосердя та милостині. Оскільки крадіжка протриває чесноті справедливості, а ми знаємо, що всяка несправедливість – є зло і беззаконня, тож не можна чинити зла, від якого ми всі страждаємо. До порушення цієї заповіді належать також крадіжка (злодійство, тихо привласнена чужа річ), грабунок (розбій, напад, відкрито із застосуванням сили чи зброї), ошуканство (шляхом обману заволодіння чужим добром), затримання заробітної платні (цей гріх кличе про помсту до Неба), захлапність або скупість – це гріх супроти Бога (бо все, що ми посідаємо, тобто маємо у власності, матеріальне чи духовне, належить виключно Йому і від Нього ми все одержали в дар), скупість протилежна милостині. Добрий приклад дає усім злодіям митар Закхей. Розкажеш, він каже: „А кому завинив, віддам учетверо“.

„Не свідчи неправдиво на ближнього твого“. Цей гріх язика, яким людина може спілкуватися з ближнім, слави-

ти і прославляти Бога, або обмовляти, очорнювати, осуджувати, гостро критикувати, принижуючи честь і гідність свого ближнього, проклинати, богохулити. Через те, що людина слабка і схильна більше до зла, як до добра, то для неї дуже повчальною є приказка: „Мовчання золото, а слово срібло“. А мудрий, іспанський богослов Хосе Ескрива, каже: „Коли не маєш чого доброго сказати про людину, промовчи. Вже ж тебе те слово не розірве“.

Цей гріх, як і попередній, теж тягне за собою обов'язок повернення відібраної честі і гідності ближнього. Як ми вже згадували у п'ятій Заповіді, честь і гідність – дані нам в дар від Творця для Його, Божого прославлення, і саме тому людина має плекати і берегти свою честь і гідність з дитинства аж до смерті, але й ніколи, в жодний спосіб не відбирати їх у ближнього.

Коли йде війна, воїн має право вбивати під час бою ворогів, але ніколи не має права відбирати честь і принижувати гідність ворога, оскільки він теж людина, і як кожна людина, створена на образ і подобу Богу.

„Не пожадай жінки ближнього твого“. Ісус Христос каже: „Хто пожадливо подивиться на жінку, той вже вчинив із нею перелюбу у своєму серці“. Ця Заповідь застерігає нас від нечистих думок, оскільки наші думки і помисли мали б належати Богові і про Боже думати. Бо де твої думки – там і ти сам. Саме тому, що людина слабка, а диявол підступний, Ісус Христос, перебуваючи на Оливній горі, застерігає учнів: „Моліться не перестаючи, бо ходить довкола вас, ніби лев ревучий, і дивиться кого пожерти...“. Саме молитва є тим добрим засобом проти нечистих думок нашіптунаних дияволом у нашому розумі. Господь виразно каже: „Спротивтеся йому, і він втече від вас“. Зрозуміло, що ця заборона стосується не лише чоловіків, а й жінок-спокусниць.

Десята заповідь: „Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого“. Ця Заповідь застерігає нас, забороняючи мати лихі думки проти чужої власності. Вона тягне за собою отруйне почуття – заздрість, яка роз'їдає і нищить душу людини і в підсумку людина має замість спокою і радощів – неспокій і журбу... Істиною є те, що жодна людина ще не втекла і ніколи не втече від власної совісті. Де б ти не пішов, де б не сховався, всюди твоя брудна совість тебе знайде і про себе нагадає отруйною гадиною. Навіть безбожники й ті відчувають угризення нечистої совісті і лишачуться з нею один на один, невимовно страждають. Про яке ж тоді щастя можна говорити, коли така біда обсяде людину і ніде не дасть їй спокою, якого прагне всією своєю душею і ніколи не зможе заспокоїтися, доки не знайде. Людина, назагал, крізь все життя послуговується своїми бажаннями і прагненнями, намагається віднайти і зробити те, чого хоче, і якщо їй щось із того не дається, вона гірко сумує, і, все ж, далі намагається осягнути свої мрії. А тепер уявіть, що все, чого ви бажали, прагнули, хотіли і про що мріяли – є марнота, абсолютно непотрібна для душі, яка прагне віднайти Єдиного Бога – Творця, який вас створив для Себе і тільки в Ньому душа віднаходить мету усіх своїх бажань-прагнень. Бо поза Ним, є лише ненаситна безодня пристрастних бажань, які ніколи не можна вгамувати.

Отже, зробіть вибір, скористатися Божим даром – вільною волею вибору: все життя ганятися за вітром, годувати ненаситну утробу пристрастей і бажань і, врешті, мати страждання, скрегіт зубів і сльози; чи віднайти, прийти, і поєднатися з Творцем і мати повноту своїх прагнень та заспокоєння душі. Увесь сенс людського життя на землі полягає в тому, щоб, послуговуючись Заповідями – уподібнитися Сину Божому, Ісусу Христу, і через уподібнення Йому та за Його допомогою – відновити втрачену гідність бути Божою дитиною. І тоді вже, як дитина, сподіватися на спадок від Отця – Царство Небесне. Амінь.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відверість», яка виходить в ефір з Києва, щонеділі о 17:45, на першій програмі Українського радіо.

Театр одного актора «Крик» відзначив 25-річчя

Дніпропетровський академічний український театр одного актора «Крик» – один з найулюбленіших театрів студентів Національного гірничого університету. За їх ініціативи директор, художній керівник і актор Михайло Мельник неодноразово проводив зустрічі у стінах гірничого, зокрема, в Центрі культури української мови ім. О. Гончара, де його вітали з отриманням Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Відомого не лише в нашому місті, а і в Україні Михайла Мельника називають «людина-універсум». За чверть віку життя театру Михайло Васильович не лише створює вистави, він навіть усі свої декорації робить власноруч. Окрім творчості, на плечах актора і менеджерська справа.

Вистави театру «Крик» відверті й глибокі. Їх режисер і актор Михайло Мельник вкладає в них таку силу, яка здатна переродити людину, змінити її погляд на життя. Михайло Васильович любить свої глядачів. Ювілейний вечір театру він присвятив саме їм. Розповідав про творчий шлях, грав на саксофоні і дарував шоколадні серця. У тому числі й студентам гірничого університету.

Від імені ректорату, викладачів і студентів НГУ народного артиста України Михайла Мельника з ювілеєм театру «Крик» вітали завідувач кафедри історії та політичної теорії, професор Віктор Пушкін з колегами – професором Світлою Ігнат'євою, доцентом Іриною Цюп'як і старшим викладачем Наталією Костюк.

ІАЦ НГУ

НА ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ НГУ ПРИЙНЯТО «СТРАТЕГІЮ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ» НА 2015-2025 РР.

У світовому співтоваристві освіта і наука є інструментом сталого прогресивного розвитку та забезпечення добробуту людей, від чого залежить як рівень суспільного життя, так і економічний розвиток, що в свою чергу формує майбутнє країни. Сучасні університети, як ніколи раніше,

несуть відповідальність за світ, що розвивається. Саме тому питання якості вищої освіти є ключовим.

В Україні було прийнято Національну стратегію розвитку освіти та взято курс на високотехнологічний напрям подальшого поступу. Ставка на людський капітал, який би забезпечив інноваційний розвиток держави за рахунок зацікавленої взаємодії вищої освіти, науки, бізнесу і влади, є визначальною.

Прийнятий Закон України «Про вищу освіту» формує нові виклики вищим навчальним закладам країни. Це – реформа самого університету, який повинен мати інструменти організаційної й фінансової автономії. Університети мають стати сучасними освітньо-науково-культурними центрами, де висока академічна культура викладачів забезпечить високу якість освіти.

У зв'язку з цим Національним гірничим університетом розроблено та прийнято Стратегію розвитку на 2015-2025 рр., що зможе забезпечити особистісний розвиток людини в університеті згідно з її індивідуальними задатками, здібностями, потребами на основі навчання упродовж життя; та розвине те середовище, що підвищує доступність до якісної конкурентоспроможної освіти для громадян України.

Інформація надана робочою комісією з розробки «Стратегії»

Від Краматорська до Сум – об'єднані «Театральною сесією-2014»

У Палаці студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара завершився XIV фестиваль молодіжних театрів «Театральна сесія-2014».

Театральний фестиваль був заснований університетом у 1999 році. Цього року до Дніпропетровська завітали як дебютанти, так і колективи, що вже встигли завоювати прихильників у нашому місті. Загалом, у фестивалі взяли участь дев'ять театрів з Києва, Сум, Полтави, Краматорська, Дніпропетровська і Новомосковська. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара представляв народний театр-студія «Маски».

Повні зали Палацу студентів ДНУ засвідчили, як добре, що організатори все ж наважилися провести цей фестиваль. «Найголовнішим фактором для нас була наявність певної кількості колективів-учасників, технічна можливість проводити вистави у Великій залі Палацу, а також велике бажання наших студентів влаштувати свято. Усе це просто надало нам крила! Тож ми раді були бачити, як глядачі плескали стоячи, привітно зустрічаючи і своїх улюбленців, і тих, хто вперше потрапив на сцену «Театральної сесії», – розповідають творчі співробітники Палацу студентів ДНУ.

Наприклад, приємною несподіванкою була участь у фестивалі народного театру «Бам-Бук» з Краматорська (режисер Микола Мітла). Глядачі переглянули монодраму «Партнер», яка народжувалася під обстріли гранатометів, коли Краматорськ був окупований. Нагороду за «Кращу чоловічу роль» отримав актор цього театру Андрій Таран. Митець говорить: «Для нас було дуже важливо прийти до наших друзів. Показати, що ми разом, що ми працюємо, що хочемо жити у вільній державі. Такий теплий прийом дніпропетровського глядача свідчить про те, що ми разом зможемо перемогти всі труднощі сьогодні».

Київський театр «Чорний квадрат» зазвичай привозить на «Театральну сесію» дві вистави, намагаючись продемонструвати свої прем'єри саме в Дніпропетровську. «Тут дуже вибаглива публіка, – ділиться враженнями актор Олександр Кириченко. – Її завжди потрібно дивувати чимось незвичайним: образами, режисерськими ходами чи акторськими роботами. Тому ми, актори «Квадрату», маємо за честь подарувати наші нові роботи й перевірити реакцію глядачів, що прискіпливо оцінюють всі наші доробки».

Актори новомосковського театру «Муравейник» у виставі «Фараони» прагнули вирішити вічне питання «Хто в домі господар?». Учасники колективу протягом всієї вистави отримали оплески і здоровий сміх, а також перемогу в номінації «Краща чоловіча роль». Її здобув актор театру Максим Войт. «Ми за те, щобі наші чоловіки скоріше повернулися до своїх осель і вже ніколи не брали до рук справжню зброю. Нехай баталії будуть лише сердечними, а в цьому нам завжди допомагають музика і справжнє кохання. Тому номінація «Краще музичне оформлення» стала для нашого театру гарним подарунком», – розповів артист.

А от дніпропетровський народний театр «Чародій» отримав багато акторських дипломів та номінацію «Краща чоловіча роль другого плану» за ролі Табаккі в сучасній версії «Мауглі». «Досить складно втілювати на сцені такий неоднозначний образ, але за допомогою музики та пластики нам вдалося це зробити. Тим більше, що ця казка знайома всім з дитинства. Ми намагаємося сказати своє слово: розкрити секрет справжньої дружби й дати глядачеві можливість поспівчувати нашим героям. Закон джунглів «Кожен сам за себе» веде до краху всього, і сьогодні ми це відчуваємо, дивлячись на ті події, які нас оточують», – вважає виконавець ролі Табаккі Армаїс Арутюнов.

Народний театр-студія «Маски» Палацу студентів Дніпропетровського національного університету презентував на «Театральній сесії-2014» дві свої вистави. А саме: позаконкурсну виставу «Мамуля» за п'єсою С. Бе-

лова, що вже отримала багато відзнак на інших фестивалях, та прем'єру «Танець семи покрывал» за п'єсою Ю. Ломовцева, де були задіяні, як відомі актори театру, так і студентська молодь. Власне, театр переміг у п'яти номінаціях: «Краща чоловіча роль другого плану» (актори Дмитро Свириченко, Антон Ітсон), «Краща жіноча роль» (Наталія Сириця), «Краща режисура» (Ігор Трахт), «Краще костюмоване рішення» і «Приз глядацьких симпатій».

Приємно здивували публіку й театри-дебютанти. Зокрема, театр «Ну і дітки» з міста Полтави, що привіз власну версію відомого водевілю «Беда от нежного сердца» (перемога у номінаціях «Краще костюмоване рішення» і «Краща жіноча роль другого плану»), та київські театри «Годо» з виставою «ЧУ» за п'єсою Н. Садура (номінації «Краща жіноча роль» і «Краща режисура») і «Студія 5.1» з виставою «Ікар» за Ю. Марцинківчуком (спеціальна відзнака «За краще пластичне рішення вистави» та «Краща жіноча роль другого плану»).

Також за ініціативою організаційного комітету, під час фестивалю тривала благодійна акція на підтримку пораненого в ході АТО співробітника Дніпропетровського національного університету Сергія Віталійовича Книша. Загалом глядачі та учасники «Театральної сесії-2014» зібрали 3100 гривень, які незабаром будуть передані дружині пораненого захисника Вітчизни.

У багатьох відгуках глядачі дякували учасникам фестивалю та керівництву Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара за яскраві вистави й позитивні емоції у складні часи. Адже, якщо житиме наша культура, то житиме і наша держава, яка обов'язково переможе, як зовнішніх, так і внутрішніх ворогів!

Художній керівник Палацу студентів ДНУ
Оксана Рудковська
Керівник народного театру-студії «Маски»,
заслужений працівник культури України
Ігор Трахт

Економісти ДНУ форму- ють інтердисциплінарну аспірантуру в Польщі

Першого аспіранта з ДНУ ім. Олесея Гончара зараховано до міждисциплінарної аспірантури, відкритої у жовтні минулого року на базі Познанського економічного університету.

Фахівці економічного факультету ДНУ імені Олесея Гончара взяли участь у методичному семінарі та інформаційній конференції з відкриття інтердисциплінарної аспірантури в рамках реалізації міжнародного наукового проекту «Формування якості товарів і послуг на ринках Центральної і Східної Європи», що відбулися у місті Познань (Польща). Проект реалізується в ДНУ спільно з Познанським економічним університетом (ПЕУ) та фінансується Польським Центром Досліджень і Розвитку (Варшава) у рамках Операційної програми розвитку людського капіталу Євросоюзу. За результатами конкурсного відбору на наукове стажування до новоствореної аспірантури вже зараховано аспіранта економічного факультету ДНУ Валентина Хмарського.

З вітальним словом до учасників семінару звернувся проректор із міжнародного співробітництва та досліджень ПЕУ, професор Dr. habil. Мацей Жуковскі; проректор зі стратегії та розвитку ПЕУ, професор Dr. habil. Цезари Кохалскі та керівник цього міжнародного проекту, професор кафедри стандартизованих систем управління факультету товарознавства ПЕУ Dr. habil. Яцек Лучак. Вони висвітлили особливості міжнародної співпраці в сфері аспірантської освіти. Зокрема, Мацей Жуковскі розкрив історію розвитку ПЕУ від Вищої торговельної школи у 1926 р. до економічної академії та університету в сучасності. Повідомлено про організаційну структуру, високе місце в університетських рейтингах, якісний склад персоналу, характеристики студентів. Проректор зазначив про широке міжнародне співробітництво вишу, зокрема п'ятдесятирічний досвід організації аспірантської освіти за чотирма спеціальностями: економіка, менеджмент, фінанси, товарознавство.

Декан факультету товарознавства ПЕУ професор економічних наук Dr. habil. Ришард Зієлінскі розповів присутнім про організацію навчання за трьома циклами (бакалаврат, магістратура, аспірантура), підкресливши важливість функціонування лабораторій для наукових досліджень формування якості, використання методів аналізу продукції. Декан наголосив на важливості рейтингу науковців відносно ступеня цитованості їх праць. Так, було вельми цікаво дізнатися, що загальна кількість цитувань наукових праць, виданих співпрацівниками факультету станом на грудень 2014 року складає близько 6000 цитат.

Керівник міждисциплінарної аспірантури за зазначеним проектом, професор кафедри торгівлі і маркетингу ПЕУ Dr. habil. Барбара Борусяк навела результати дослідження ролі сектору роздрібного продажу в каналах розподілу продуктів, провівши порівняльний аналіз такого сектору в Польщі та Україні.

Директор департаменту маркетингу і менеджменту корпорації Pfeifer & Langen Marketing Sp. z o.o., доктор Вальдемар Валигурскі розповів про практичні аспекти організації торговельних операцій у Центральній та Східній Європі. Він наголосив на важливості дотримання безпеки угод, побудови довготривалих партнерських відносин, гнучкості у бізнесі. Менеджер підкреслив необхідність системного впровадження організаційних, маркетингових і технологічних інновацій у сучасному бізнесі.

Зазначимо, що у грудні минулого року завідувач кафедри маркетингу ДНУ, професор Світлана Хамініч і координатор даного міжнародного проекту від ДНУ доцент кафедри маркетингу Сергій Касян провели зустрічі-діалоги із аспірантами цієї програми. Буде обговорено питання організації логістичного сервісу на українських підприємствах, координування маркетингової логістичної діяльності високотехнологічних підприємств, специфіки заснування та ведення бізнесу в сфері машинобудування та високих технологій, вітчизняного оподаткування.

Сергій Касян взяв участь у дискусійній панелі з доповіддю «Інтердисциплінарність навчання на PhD рівні за міжнародним підходом» (Interdisciplinarity of Education at PhD Level in the International Approach) англійською та польською мовою. У виступі було поінформовано про основні напрямки освітньої діяльності українських і польських вишів в межах Болонського процесу, надано визначення Європейських та національних рамок кваліфікації, наголошено, що запорукою досягнення високої якості навчання на рівні організації інтердисциплінарної міжнародної аспірантури є свідоме створення культури якості освіти завдяки усім членам академічної спільноти.

Світлана Хамініч виступила з доповіддю «Якість освіти на ринках освітніх послуг Центральної і Східної Європи» (Quality of Education in the Markets of Educational Services of the Central and Eastern Europe) англійською мовою. Науковець у промові висвітлює сутність якості освіти, слушно наголосила на необхідності впровадження в Україні Європейської моделі формування якості, що має забезпечити надання конкурентоспроможної вищої освіти в сучасному просторі економіки знань.

Під час цього наукового форуму делегація ДНУ, до складу якої входили також завідувач кафедри економіки та управління підприємством, професор Тетяна Гринько; завідувач кафедри статистики, обліку та економічної інформатики, професор Оксана Єлісеєва та доцент кафедри маркетингу Анастасія Могилова, окреслили перспективу участі у спільних проектах з польськими науковцями, спрямованих на розробку та подальшу імплементацію механізмів забезпечення асоціативної участі України в єдиному господарському просторі Європейського Союзу.

Також на конференції розглянуто побудову мовних семінарів з англійської мови для досягнення високого рівня володіння мовою у аспірантів. Оцінено хід побудови семінарів для аспірантів з їх науковими керівниками. Досліджено методологічну і фінансову підтримку для аспірантів: наявність спеціалізованої літератури, стипендії, широкі наукові знання.

Сергій Якович Касян, к.е.н., доцент кафедри маркетингу, заступник декана економічного факультету з навчальної роботи та міжнародного співробітництва ДНУ імені Олесея Гончара

Турецький досвід – дніпропетровцям

До Дніпропетровського національного університету імені Олесея Гончара завітав віце-президент Технопарку Середньо-східного технічного університету (Анкара, Туреччина) пан Уфук Батум з презентацією досвіду інноваційної діяльності технопарків в Туреччині.

На зустрічі з керівництвом та студентством ДНУ іноземний фахівець виступив з лекцією про створення технопарків на прикладі моделі технопарку Середньо-східного технічного університету ODTU Teknokent. Зазначимо, що в світовій практиці впровадження таких сучасних науково-інноваційних систем, як технопарк, вже стало ефективною формою поліпшення економічної привабливості цілих регіонів. Зазвичай створення технопаркових комплексів, де об'єднуються навчальні заклади і науково-дослідні інститути, ділові центри й виставкові майданчики, обслуговуючі та індустріальні об'єкти, забезпечує тісну взаємодію студентського, наукового та бізнесового середовищ, що сприяє комерціалізації інноваційних ідей молодих вчених. У чому, без сумніву, зацікавлені й представники Дніпропетровського національного університету імені Олесея Гончара. «Перебуваючи в Дніпропетровську, я переконався, що тут є високий потенціал для успішного втілення таких новітніх практик. Спостерігаю, як в місті намагаються впроваджувати деякі цікаві бізнес-ідеї, що мають гарні шанси бути комерційно успішними. Тож думаю, мій досвід, як одного з керівників найбільшого та найбільш інноваційного технопарку Туреччини, стане гарною моделлю для вас. Саме тому я тут: аби допомогти вам у створенні такої платфор-

ми, яка зможе успішно працювати», – зазначив на початку зустрічі Уфук Батум.

Зокрема, впродовж виступу перед студентами ДНУ турецький спеціаліст розкрив секрети вдалої підприємницької діяльності. «Ви, як майбутні бізнесмени-початківці, завжди повинні бути орієнтовані на результат, постійно вдосконалювати себе і здобувати новий досвід. Пам'ятайте, що на вашому кар'єрному шляху вам постійно доведеться шукати нові можливості та бути відкритими для змін. Тому робіть усе, що в ваших силах: тренуйтеся, розвивайте свої презентаційні навички та організаційні таланти, шукайте нові знайомства та професійних вчителів, і загалом, інвестуйте у себе», – наголосив фахівець.

Крім того, Уфук Батум, як людина, за тридцять років професійної діяльності якої бізнес вже став стилем життя, порадив українським студентам не чекати і втілювати свої мрії вже сьогодні. «Не бійтеся розпочинати свої проекти саме сьогодні, навіть у часи складної політичної ситуації. Адже, як показує досвід, періоди, сповнені проблем, також можуть бути успішними з погляду бізнесу. Та виходячи на конкурентний ринок, найперше, турбуйтеся про ціннісні пропозиції для своїх клієнтів. Займайтеся впровадженням інновацій та постійно покращуйте сервіс, і тоді, ви, молоде покоління українців, неодмінно виведете свою країну вперед», – висловив надію поважний гість. Для порівняння: усі турецькі студенти, на відміну від українських колег, вивчають обов'язковий курс з основ підприємництва, що, безумовно, стає в нагоді при відкритті власної справи.

Також під час зустрічі дніпропетровські студенти (серед яких було чимало економістів та економістів-міжнародників) жваво цікавилися у закордонного фахівця порадами для уникнення страху помилок і збереження мотивації в процесі побудови бізнесу та питаннями бізнесової етики. «У своїй діяльності завжди керуйтеся принципами людської етики, а не тільки бажанням досягти тих чи інших фінансових цілей. Зберігайте цілісність і будьте обережними, адже ви формуєте свій бренд, своє ім'я», – резюмував фахівець.

**Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара
Тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua**

У Кривому Розі для понад 400 юних майстрів професій сфери краси відкрили навчально-практичний центр

Нова майстерня функціонує на базі Криворізького навчально-виробничого центру. Опанувати усі тонкощі візажу та нігтьового дизайну, навчатися робити модельні зачіски та стрижки тут можуть понад 400 учнів закладу. На базі тренувального цеху планують також проводити навчальні та курси підвищення кваліфікації. До створення і обладнання центру залучені, зокрема, й спонсорські кошти.

Проводити практичні заняття у власному навчальному центрі відтепер можуть учні професій «перукар», «перукар-модельєр», «майстер манікюру» «майстер педикюру» та «візажист». Найближчим часом відточувати свої вміння тут зможуть також і молоді спеціалісти у сфері косметології.

Крім того, на базі навчально-практичного центру будуть проводитись також навчальні та курси підвищення кваліфікації для мешканців міста і області. Послуга буде платною, а самі тренінги зі здобуття нової професії триватимуть, в середньому, від 1 місяця до півроку.

Нагадаємо, що цими вихідними в одному з Жовтводських училищ відкрили електрогазозварювальну майстерню.

Інф. ДОН ДОДА

У 2015 році профтехучилища Дніпропетровщини продовжать співпрацю з соціалістичними партнерами, а науковці області поїдуть на стажування у Францію

Такі плани має освіта Дніпропетровщини на наступні 12 місяців. Крім того, у списку пріоритетних ініціатив створення нових місць у дошкільних навчальних закладах і легалізація роботи понад 20% батьківських фондів у школах і дитсадках. Здобутий досвід прозорого батьківського контролю над фінансами передадуть до профільного Міністерства. Про це під час прес-конференції повідомив директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації Олександр Демчик.

«У 2014 році було відкрито 5 дитсадків і навчально-виховних комплексів. Це дозволило створити понад 800 нових місць для дітей. Уже у цьому ми плануємо створити мінімум таку саму кількість місць. Крім того, ми продовжимо роботу над спільним із посольством Франції проектом. Ця ініціатива передбачає виплати стипендій молодим науковцям та влаштування для них стажувань за кордоном», - зазначив Олександр Демчик.

Він також повідомив, що упродовж наступного року у професійно-технічних училищах області продовжать співпрацю з місцевою владою та бізнес-партнерами. Спільними зусиллями будуть сформовані нові піклувальні ради. Минулого року такою ініціативою було охоплено чверть від усіх училищ регіону. За словами Олександра

Демчика, у 2015 році практику буде поширено вже у 50% навчальних закладів.

Також за інформацією Олександра Демчика, одним з найбільших здобутків 2014 року стало здобуття студентами та науковцями області, загалом, понад 360 стипендій та грантів. Мова йде про обласні стипендії, які присудили студентам за особливі заслуги у навчанні, та про гранти, які вручили молодим вченим у рамках традиційних наукових першостей. Зокрема, сума матеріальних заохочень для науковців склала майже 600 тис грн. Посадовець відзначив також досягнення Дніпропетровського відділення малої академії наук. У минулому році вона піднялася на четверте місце у Всеукраїнському рейтингу МАН. У 2015 році обласна академія претендувати вже на третю позицію.

Разом з тим, у минулому році було розроблено 6 кроків до створення батьківських фондів. Коротка стратегія розповідає про юридичні особливості реєстрації фонду. Наразі практика легалізації батьківських внесків введена у 20 школах області, а до кінця вже 2015 року цей досвід мають перейняти 20% шкіл Дніпропетровщини.

Інф. ДОН ДОДА

На Дніпропетровщині презентовано збірник робіт юних літераторів, художників та композиторів «Собори наших душ»

На Дніпропетровщині відбулась традиційна презентація 16-го випуску збірника «Собори наших душ», присвяченого 200-річчю від дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

Організаторами презентації були департамент освіти і науки облдержадміністрації та позашкільний навчальний заклад «Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка».

«Собори наших душ» – це збірник творчих надбань юних літераторів, художників і композиторів, переможців і учасників обласних конкурсів «Собори наших душ», присвячених 200-й річниці від дня народження Великого Кобзаря. Збірник складається з 3-х частин, де презентовано твори 96 авторів, з яких 62 – літератори, 18 – художники-графіки, 16 – композитори.

Передмову до читачів написав народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, директор Дніпропетровського театру одного актора «Крик» Михайло Мельник.

У презентації взяли участь члени Національної Спілки письменників України Володимир Луценко і Григорій Гарченко, член Національної Спілки композиторів України, музичний редактор збірника Олександр Нежигай, педагоги, батьки.

На презентації були оприлюднені поетичні, музичні твори співавторів збірника, продемонстровано на екрані графічні роботи юних художників і відеофільм «Живим та ненародженим» Highlights multimedia production і зразкового художнього колективу театральна студія «Лицедії» м. Кривого Рогу (керівник Л.М.Мотрюк).

Після презентації відбулось урочисте вручення збірників «Собори наших душ» всім співавторам, творчі зустрічі і фотографування з почесними гостями.

По завершенні свята було покладено квіти до пам'ятника молодому Т.Г.Шевченку.

Інф. ДОН ДОДА

Надаємо методичну допомогу майстрам виробничого навчання -початківцям ПТНЗ Дніпропетровської області

Обласною методичною службою ПТО на поточному тижні у режимі відеозв'язку проведено семінар молодих спеціалістів та майстрів виробничого навчання.

початківців ПТНЗ з питань методичного супроводу професійної підготовки кваліфікованих робітничих кадрів. Учасників семінару ознайомлено з основними нормативними документами в освіті, з особливостями розвитку профтехосвіти на сучасному етапі.

З метою надання методичної допомоги та інформаційної підтримки майстрам виробничого навчання, які працюють на посаді перший рік, презентовано підготовлений НМЦ ПТО інформаційний бюлетень – путівник у пошуку необхідної інформації на веб-ресурсах сайтів НМЦ ПТО та інших суб'єктів освіти.

Методисти НМЦ ПТО презентували власні можливості надання практичної допомоги починаючим майстрам виробничого навчання та запропонували сучасні форми співпраці з ними.

Визначено спільні напрями діяльності індустріально-педагогічного технікуму та НМЦ ПТО щодо підготовки сучасного фахівця для ПТО.

Рекомендовано впроваджувати в навчальний процес зазначені методичні і інформаційні матеріали для підвищення професійної майстерності починаючих свою педагогічну діяльність майстрів виробничого навчання.

В.М.Василиненко,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області

Дніпропетровські школярі вручили «кіборгам» 1 тисячу пряників

Нашим сусідам потрібно зрозуміти, що поки у нас є такі діти й такі «кіборги» перемогти нас просто неможливо», – сказав Борис Трейгерман.

Заступник танкової роти 93-ї окремої механізованої бригади, старший лейтенант Іван Начовний наголосив, що підтримка від малечі значно підвищує моральний дух бійців. Він похвалився декількома «фенічками», зробленими дитячими руками, які завжди носить з собою.

«Діти досить часто передають нам вироби і всяку смакоту для бійців, а це, напевно, найважливіше, для солдата. Такі вироби я роздаю особовому складу. Їх вішають в танках, як «фенічки» в автомобілях. У кожен талісман вкладена душа дитини, частина її енергетики. Це дуже сильно підтримує хлопців і дозволяє їм долати труднощі, з якими доводиться стикатися щодня. Там, на передовій, ми знаходимося саме заради наших дітей», – розповів Іван Начовний.

Крім пряників діти подарували «кіборгам» концерт, в рамках якого склали велику карту України.

Інф. ДОН ДОДА

Таким чином учні Дніпропетровської спеціалізованої багатопрофільної школи № 23 з поглибленим вивченням англійської мови привітали військових з Новим роком. Подарунки діти передали танкістам 93 окремої механізованої бригади, які вже у найближчі дні відправляються до зони АТО.

Це вже не перша акція, яку організували учні школи № 23 на підтримку української армії. Починаючи з літа, діти регулярно проводили благодійні ярмарки та акції, а на виручені гроші купували необхідні речі для бійців АТО.

За словами радника губернатора Бориса Трейгермана, цього разу акцію також ініціювали самі школярі. Вони вручили «кіборгам» пряники у вигляді ялинок з побажаннями. Таким чином діти вирішили підтримати хлопців, які захищають Україну.

«Сьогодні я побачив сотні дитячих очей, які дивилися на наших «кіборгів», посміхалися і захотіли зробити щось приємне під Новий рік. Ті слова, які вони сказали сьогодні солдатам, йшли від душі. На подарованих пряниках написані найпотаємніші слова, які дуже важливі для кожного солдата на передовій – «Повертайся живим».

Школярі Дніпропетровщини передали бійцям АТО 60-тиметрову камуфляжну сітку, обереги та новорічні листівки

Свої поробки вихованці Дніпропетровського центру дитячої та юнацької творчості Самарського району передали волонтерам. У пакунки для воїнів поклали ляльок-мотанок, спеціальні обереги з листів кукурудзи та традиційні листи-талісмани. Як створювали різні подарунки для бійців малеча продемонструвала у ході майстер-класів.

«Бійці такі подарунки розбирають охоче, вішають їх собі над ліжками. Усі ці речі, вони ретельно бережуть, намагаються не залишати і привозять з собою додому, на ротацію, а коли їдуть назад – забирають із собою. Я впевнений, що дитячу енергетику, це тепло, яке вони вкладають у кожну річ, бійці відчують найсильніше», – розповідає волонтер Руслан Мороз.

Разом з новорічними прикрасами та подарунками на передову відправили також 60-тиметрову камуфляжну сітку. Це вже п'яте масштабне маскувальне приладдя, яке діти відправляють бійцям АТО. Крім сітки школярі обіцяють навчитися робити і так звані «костюми лісовиків». У Дніпропетровському центрі дитячої та юнацької творчості Самарського району зазначають, що можуть виготовити до сотні таких костюмів.

Народний чоловічий вокальний ансамбль «Обертон» НГУ взяв участь у XXII Всеукраїнському фестивалі духовних піснеспівів «Від Різдва до Різдва»

Фестиваль у Дніпропетровську тривав з 23 по 25 січня і завершився Гала-концертом у академічному театрі російської драми ім. М. Горького.

У щорічному фестивалі «Від Різдва до Різдва» взяли участь 50 колективів. На жаль, багато колективів просто не могли дістатися до Дніпропетровська через воєнні дії на території України. Проте були хори з Одеси, Миколаєва, Рівного, Мелітополя, Івано-Франківська й інших міст. Як і в попередніх роках, на сцені театру ім. Горького з духовними піснеспівами виступив народний чоловічий вокальний ансамбль «Обертон» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Олександра Переверзева.

– Люди, незважаючи на складну ситуації в нашій країні, не втрачають моральних сил. Співають духовні піснеспіви, колядки і щедрівки. Вони прославляють Бога і вірять, що війна зупиниться, – сказав після завершення Гала-концерту Олександр Переверзев. – Треба продовжувати працювати і жити. А для мене життя – творчість. Фестиваль «Від Різдва до Різдва» – світла подія у Дніпропетровську. Творчість колективів, які взяли у ньому участь, насправді надає нових сил. І тому на заходах гірничого університету усі з радістю чекають на виступи народного чоловічого вокального ансамблю «Обертон».

На Дніпропетровщині відзначили 80 років від дня створення Дніпропетровської обласної організації НСПУ

У грудні 2014 року Дніпропетровська обласна організація Національної спілки письменників України (ДОО НСПУ) відзначила 80 років від дня заснування.

Якщо бути точним та об'єктивним, то зазначу, що нашу організацію було створено саме 26 листопада 1934 року і спершу її очолював поет Петро Харламов. Але на загальних зборах, які відбулися напередодні цієї видатної – як для громадської організації – події було одностайно вирішено перенести урочистості у зв'язку проведенням у Києві позачергового VII з'їзду письменників України.

Міська влада пішла назустріч побажанням письменників і святкові заходи було вирішено проводити 10 грудня на базі Палацу культури Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара. Дирекція Палацу взяла активну участь у підготовці і запропонувала підготувати музичні вітання – виступи молодіжних колективів студентів ДНУ.

Отже, у призначений час у святково прикрашеній залі зібралися всі, кому не байдуже Його Величність Слово: старі й молоді, заслужені літератори й початківці, пенсіонери й студенти, журналісти і композитори... Особливо багато було студентів, що дало підставу вважати, що наше Слово не байдуже нашій надії і нашому майбутньому – прекрасній юні.

Відкрив святковий вечір в.о. голови ДОО НСПУ, письменник, поет, публіцист Володимир Луценко. Пан Володимир у декількох стріхах змалювати історію Дніпропетровської письменницької організації.

Він наголосив: «Від часу створення доля письменницької організації Дніпропетровщини тісно переплітається з долею українського народу. Знала вона й злетів і падіння, на собі відчула кошмари «розстріляного відродження». У 1937 році над Спілкою був учинений буквальний погром. Одних письменників розстріляли, інших загнали в сибірські табори. Але ніякі переслідування не змогли приглушити національну свідомість і волелюбний дух письменників-патріотів. Дніпропетровська організація була тим духовним осередком, у лоні якого закладався народний рух України, товариство «Просвіта»...»

Дійсно, Дніпропетровщина ніколи не була літературною провінцією. Саме в нашому рідно краї визрівали таланти світового масштабу. Принаймні, згадаємо Валер'яна Підмогильного, Олеся Гончара, Павла Загребельного та багатьох інших.

А між тим, деякі новітні критики пропонують вести відлік української літератури з часів отримання Україною незалежності. Водночас, звинувачуючи ціле покоління літераторів у конформізмі, за ангажованості, потураючи тодішньому режимові.

У своєму виступі В.Луценко згадав слова французького письменника і філософа, лауреата Нобелівської премії Альберта Камю: «Кожен художник прикутий до галери свого часу. Він має змиритися з цим, навіть якщо йому не подобається, що там тхне оселедцем, дуже багато наглядців і до того ж курс взятий невірний. Ми у

відкритому морі. Художник, як і всі, мусить веслувати. Тобто продовжувати жити і творити».

І це повністю характеризує діяльність письменницької громади в нинішніх умовах: як не складно, письменник мусить гребти – тобто жити і творити.

З радістю можемо констатувати: творчий доробок наших письменників високо оцінює і Національна спілка письменників України. А вже на запрошення письменницької громади завітав шановний гість із Києва – перший заступник голови Національної спілки письменників України, український поет, прозаїк, публіцист, громадський, політичний та державний діяч, доктор філософії в галузі політології Володимир Шовкошитний. Почесний гість завітав до Дніпра не з пустими руками. Він привіз вітання і 10 почесних відзнак від новообраного голови НСПУ Михайла Сидоржевського, київських письменників-побратимів і особисте – поетичне.

Привітати письменників зі святом також прийшли директор департаменту культури та туризму, релігій і національностей облдержадміністрації Наталія Першина, заступник начальника управління культури і мистецтва міської ради Людмила Кудряшова, голова ДОО Національної спілки журналістів, головний редактор газети «Віті Придніпров'я» Олексій Ковальчук, член ДОО Національної спілки композиторів України, музикознавець, кандидат філософських наук Наталія Тарасова...

Вітання від своїх ректорів передали і представники двох найстаріших та найшанованіших вишів – друзів ДОО НСПУ – Дніпропетровського національного університету ім. О.Гончара та Національного гірничого університету.

Добрими словами згадали присутні тих, хто очолював ДОО НСПУ у різні роки – Олександра Білінова, Сергія Завгороднього, Федора Залату, Сергія Бурлакова, Валентина Чемериса, Віктора Савченка.

Оплесками вітали виступи ветеранів красного слова, присутніх в залі: Олександра Завгороднього, Олеси

В.Шовкошитний

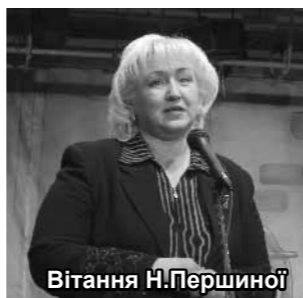
Виступає О.Омельченко

Вітає В.Шовкошитний

Вірші читає В.Сіренко

Вітання Н.Першиної

Омельченко, Григорія Гарченка, Людмили Левченко, Анатолія Шкляра, Олександра Твердохлеба, Володимира Сіренка, того ж, вже згаданого, Сергія Бурлакова і новообраних членів НСПУ – Семена Заславського, Олександра Кутняка, Ніни Хіль...

Звичайно, ознайомити присутніх з творчістю всіх письменників не вдалося за браком часу, адже на теперішній час у складі спілки нараховуємо 53 особи.

Мені дуже приємно, що віднині належу до однієї з найкрупніших в Україні письменницьких спільнот. Вона успішно розвивала й розвиває добрі творчі традиції, які здавна склалися в Придніпров'ї, де починався творчий шлях відомих майстрів слова Олеся Гончара і Павла Загребельного.

Протягом 80 років творчим надбанням письменників стало понад 2000 книг.

Серед значних поетів: Михайло Чхан, Наталка Нікуліна, Олександр Зайвий; відомі письменники-фантасти: Віктор Савченко.

На Криворіжжі плекає творчі здобутки лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка Григорій Гусейнов.

Обласна організація НСПУ виплекала імена письменників, які нині відомі у столиці України: Любов Голота, Юрій Буряк, Микола Семенов.

Відомі імена членів НСПУ нашого краю – Михайла Селезньова, Миколи Карплюка, Сергія Бурлакова, Ігоря Пуппо, Віктора Коржа і Олександра Ратнера.

Поповнили ряди Спілки юні поети й прозаїки: Анатолій Білий, Ганна Нікітіна, Наталія Дев'ятко, Юлія Купіч.

На теперішній час літератори Дніпропетровщини плідно працюють у різних жанрах, активно розробляючи національну історичну та військово-патріотичну тематику. Слово єднає нас у своїм устремлінні добра і справедливості, неухильному відстоюванні одвічних національних цінностей.

Еліна Заржицька,
член НСПУ та НСЖУ

Студентка НГУ Віра Холод: «В єдності – наша сила»

В День соборності України, студенти всіх факультетів Національного гірничого університету взяли участь у флешмобі «Дніпро єднає Україну».

– Нас вразила масштабність дійства на Новому мосту, – говорить студентка факультету менеджменту НГУ Віра Холод. – Було дуже багато посмішок, люди різних поколінь прийшли підтримати акцію. Радісно було бачити також маленьких українців з прапорцями. Наші студенти прийшли, бо бажали передати привіт у різні куточки України. Незважаючи на всі проблеми, ми – єдині. І в цьому – наша сила.

В акції взяли участь понад 3 000 чоловік. З лівого і правого берегів Дніпропетровська молодь водночас несла два рушники, які урочисто з'єднали на середині Нового мосту.

Довжина рушника становила 1 км, ширина – 1,6 метра. «Дніпро з давніх-давен для всіх українців є територією свободи, братерства і гідності. Дніпро – це символ славної історії, що поєднує різні епохи, це – нетлінна історична пам'ять, що пов'язує в єдине ціле українців всієї Землі. У День соборності України ми показали, що ми єдині незалежно від національності або віросповідання», – сказав радник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Борис Трейгерман.

ІАЦ НГУ

Директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації Олександр Демчик: ТОП-10 досягнень освіти Дніпропетровщини у 2014 році

2014 рік став для освіти Дніпропетровщини знаковим у запровадженні реформ. Зокрема, у вересні в силу вступив закон «Про вищу освіту». Новий та проєвропейський курс розвитку з'явився також у професійно-технічній галузі. Які проекти вдалося завершити вже цього року, а яка робота триватиме й протягом наступного року, традиційні здобутки молодих вчених і студентського активу, основні нововведення та ключові зміни у кожному з освітніх напрямків – усе це публікуємо у ТОП-10 досягнень освіти Дніпропетровщини за останні дванадцять місяців.

1. Цьогоріч найактивніші студенти та молоді вчені Дніпропетровщини здобули 360 заохочень і обласних грантів, а на Всеукраїнському рівні 76 представників вишів стали стипендіатами Президента та Верховної Ради.

У 2014 році 344 кращі студенти вишів та професійно-технічних училищ здобули обласні стипендії. Грошові заохочення присуджували за особливі успіхи у навчанні та активну громадську позицію.

Також 16 молодих вчених, аспірантів і викладачів у вишах вибороли матеріальне заохочення на реалізацію власних наукових проєктів загальною сумою близько 600 тис грн.

Крім того, протягом першого семестру цього навчального року 41 студент виборів стипендію Президента України.

Матеріальне заохочення від Верховної Ради до кінця навчального року отримуватимуть 35 студентів.

2. Дніпропетровське відділення малої академії наук підвищило свої позиції у Всеукраїнському рейтингу, а юні науковці влітку відпочивали у 5 спеціальних школах.

У 2014 році кількість слухачів Дніпропетровського відділення малої академії наук налічує вже понад 5 тис учнів. Це дозволило регіональному відділенню академії підвищити свої позиції у Всеукраїнському рейтингу – з п'ятої на четверту сходинку.

Також у 2014 році на Дніпропетровщині замість 4 минулорічних працювали 5 літніх шкіл МАН. Протягом 10 днів навчання з відпочинком тут поєднували 79 юних науковців. Для дітей працювали 6 тематичних відділень. Це на дві секції більше, ніж у 2013 році.

3. Створено 780 додаткових місць у дитячих садках. Від початку 2014 року на Дніпропетровщині створено вже 780 додаткових місць для дітей. Зокрема, було відновлено 2 дитячих садки. Дошкільні навчальні заклади загальною кількістю у 140 місць продовжують свою роботу у Дніпропетровську та Дніпропетровську. Також у Дніпропетровську та Петропавлівському районі було створено 2 навчально-виховні комплекси. Це ще 55 місць. Крім того, в області відкрито 31 додаткову групу на 585 місць.

4. У рамках впровадження досвіду країн Прибалтики у професійно-технічних училищах регіону функціонує вже 11 піклувальних рад.

У 2014 році до переліку діючих наглядових комітетів при училищах додалися ще 4 нових об'єднання. Їх створено у Дніпропетровську, Кривому Розі та Павлограді. До складу піклувальних рад входять керівники фірм-соціальних партнерів, представники профспілок, директори та колишні випускники училищ. Ради займаються встановленням прямого діалогу між учнями та майбутніми роботодавцями.

Крім того, цьогоріч у Дніпропетровську відкрито 4 центри новітніх технологій.

Вони спеціалізуються у сфері послуг і будівельній галузі. Загалом в області кількість таких центрів збільшилась вже до 21.

5. Упродовж року молодь провела низку масштабних фестивалів і конкурсів, а головною подією студентського життя останніх місяців став Благодійний бал-маскарад. Навесні 2014 року студенти щомісяця влаштовували масштабні заходи. Зокрема, це Х Міжнародний фестиваль студентських франкомовних театрів.

У квітні у Дніпропетровському коледжі технологій та дизайну пройшов IV фестиваль молодіжної моди «Весняна акварель».

У травні під час «Фестивалю народів світу» близько 100 студентів з 13 вишів області змагалися за звання «Інтернаціонального вишу».

Восени на Дніпропетровщині підвели підсумки традиційного студентського конкурсу «Студент року-2014». За його підсумками обрали десятих переможців, ще двадцятьо студентів стали лауреатами. Загалом цього року у конкурсі взяв участь 141 студент.

Також у листопаді молодь провела Благодійний бал-маскарад. Захід зібрав 10 тис грн, які передали на підтримку української армії.

6. У 2014 році створено 2 галузевих об'єднання директорів інтернатних і загальноосвітніх навчальних закладів.

У березні 2014 року було створено Раду директорів інтернатних закладів. До її складу увійшли 13 директорів інтернатних закладів Дніпропетровщини.

Пізніше, вже у червні 2014 року в області з'явилася ще Рада директорів шкіл. Вона об'єднала 22 директорів шкіл Дніпропетровщини.

Загалом на Дніпропетровщині працюють 5 галузевих об'єднань директорів. Це Рада ректорів, Рада директорів ВНЗ I-II рівнів акредитації, Рада директорів професійно-технічних навчальних закладів, Рада директорів інтернатних закладів і Рада директорів шкіл.

7. З 1 вересня 2014 року в усіх школах області введено Електронний модуль «Педагогічної атестації».

Відтепер кожен педагог має віртуальний «особистий кабінет», де розміщені конспекти уроків, списки учнів-учасників олімпіад, підготовкою яких займається вчитель, методичні розробки педагога, сценарії учнівських заходів та відкритих уроків.

Перехід на електронний формат робить процес атестації педагогічним працівників відкритим та прозорим. Переглянути матеріали «особистих кабінетів» вчителів можна на освітніх сайтах. Для входу в систему зареєстрованому користувачеві необхідно буде ввести логін та пароль.

8. Завдяки міжнародному співробітництву Дніпропетровщина стала одним з перших регіонів України, де почалась робота над створенням нової системи професійної освіти.

За підсумками спільного з Європейським фондом освіти проєкту «Туриський процес в Україні. Регіональний рівень» Дніпропетровщина стала одним з пілотних регіонів проєкту «PRIME».

Крім того, у 2014 році була укладена також низка домовленостей з закордонними партнерами. Зокрема, у червні Дніпропетровщина розпочала офіційну співпрацю з Польщею у сферах освіти і науки.

Також у вересні був підписаний меморандум з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ).

9. Визначено 6 кроків легалізації батьківських фондів у школах і дитсадках області, а всі напрацювання з цього питання будуть передані до Міністерства вже у 2015 році. Наразі практика роботи батьківських фондів введена вже у 20 школах області. Перший масштабний форум обговорення цього питання з батьківською спільнотою пройшов у грудні.

10. У 2014 році грандіозний парад випускників у Дніпропетровську зібрав понад 5 тис одинадцятикласників. Головним символом свята Останнього дзвоника став найбільший в Україні символ державного прапора, який сягнув понад 400 м. Його школярі створили з повітряних кульок жовтого та блакитного кольорів. Від будівлі облдержадміністрації святкова колона рушила до центру міста, де урочистості тривали аж до самого вечора.

ПАМ'ЯТЬ ЖИВЕ

У Дніпропетровську з'явився проспект імені Сергія Нігояна. За відповідне рішення проголосували на сесії міськради 80 з 92 депутатів. Раніше проспект носив ім'я народного комісара Калініна.

БІЙ ПІД КРУТАМИ

військових дій бій вирішального значення не мав, та у свідомості багатьох особливого значення набув завдяки героїзму української молоді. Особливо вразило сучасників поховання юнаків, які потрапили після бою в полон до більшовиків і у кількості 27 людей були ними страчені. На похороні у Києві біля Аскольдової могили голова Української Центральної Ради Михайло Грушевський назвав юнаків, які загинули в нерівній боротьбі, героями, а поет Павло Тичина присвятив героїчному вчинку вірш «Пам'яті тридцяти». Десятиріччями історія бою або замовчувалася, або обростала міфами і вигадками, як у закордонній, так і у вітчизняній історіографії. 2006 року на місці бою встановлено пам'ятник. З нагоди 80-ї річниці бою Монетний двір випустив в обіг пам'ятну монету номіналом 2 гривні.

В бою під Крутами оборонці української державності отримали переконливу військову перемогу. Наступ ворога було зупинено і здійснено організований відступ, руйнуючи за собою колії і мости. Російсько-більшовицькі нападники втратили боєздатність на чотири дні. Агресор мусив підтягнути нові сили, відремонтувати підірвані й поруйновані мости та залізничні колії, і лише після цього продовжувати свій наступ на Київ, не так залізничним шляхом, як на реквізованих селянських возах, запряжених кіньми, по розмоклій дорозі.

Ця затримка ворога дала змогу українській делегації укласти Брест-Литовський мирний договір, який врятував молоду українську державність.

В ЄДНОСТІ СИЛА

Черга в місті Дніпропетровську. Куди? Здавати кров для поранених кіборгів. Це фото коротко ілюструє чому Україні має майбутнє і переможе. На території так званої Новоросії такі черги тільки за гречкою.

ГРУДНЕВИЙ ВЕЧІР В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

Є люди котрі немов скибка свіжого чорного хліба - прості й невибагливі та величні й значущі водночас. Я маю приємність знати таких. Наприкінці грудня, коли аж ніяк не зимовий дощ огорнув дніпрові береги, завітав я в гості до своїх, можна сказати, давніх знайомих. Неподалік від мого замиського дачного будиночку обійстя Анатолія та Лідії Голік. Звичайні пенсіонери села Майорка Дніпропетровського району. Прожиті роки для них найбільше запам'яталися щоденною працею. Не даремно Анатолій часто любить повторювати:

- Все життя робив як проклятий...

Однак, вважайте, рабська колгоспна праця не вбила у них ані людяності, ані цікавості до цього світу. Пригостили тоді мене по-українськи гречаною кашею з шкварками та солоним огірочком, А ще супом з домашньою качкою. Все поживне і з добрим шаром нездорового лою. Та я

побіля таких людей холестерину не боявся. Він чіпляється до нероб і зарозумних. Трударям Голікам не випадало думати який у них харч: шкідливий чи ні. За роботою на колгоспній фермі та свійському городі калорії не будеш рахувати - самі

згорять й сліду не буде. Хоч, по-правді, не легкі роки лягли сумними карбами на зовнішності цих людей. Але душі їх світлі та молоді. Гарно бути поряд з такими ...

Текст і світлина
Фіделя Сухоноса

ЛЮДИНА ВЕЛИКОГО СЕРЦЯ

Цей знімок зроблений у дворі Дніпропетровського дитячого будинку для дітей з вродженими та придбаними фізичними вадами. Сюди часто приїжджав і приїжджає голова Дніпропетровської обласної організації азербайджанців України Гудрат Гаджієв. Якось у розмові з вихователями сиротинця він сказав:

- Для мене немає чужих дітей. У мене однаково болить серце як за азербайджанських так і українських сиріт.

Що це правда пан Гудрат доводив не раз. У будні й свята можна було побачити небайдужого азербайджанця в стінах українського дитячого будинку. Він завжди намагався зігріти

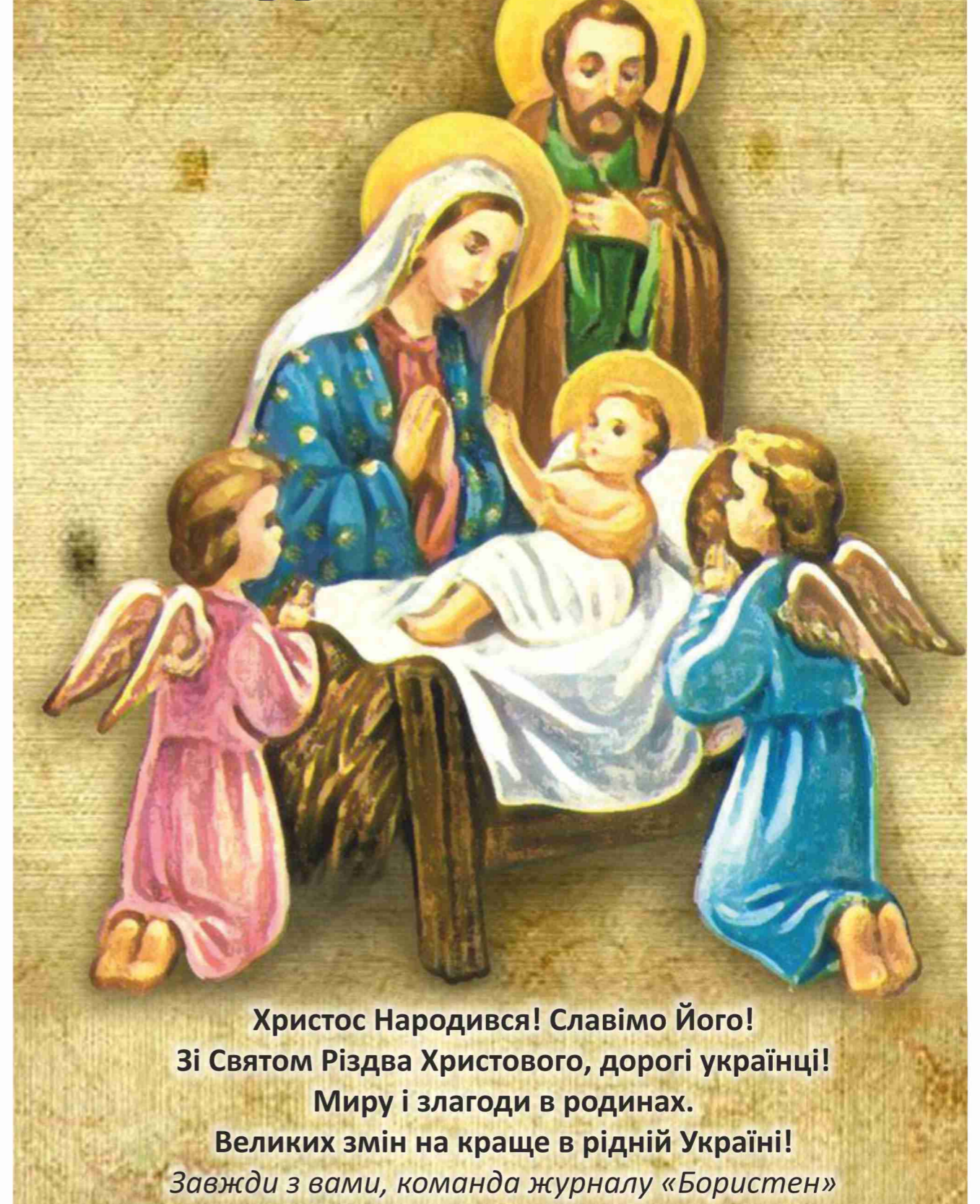
Завдяки прикладу та настанові Гудрата Гаджієва члени обласної азербайджанської молодіжної організації так само часті гості в сиротинці.

душі обділених долею дітей не тільки увагою, але й цінними подарунками. А ще Гудрат Гаджієв приклад правдивої толерантності та міжнаціональної дружби. Найбільше він намагався порадувати дітей-сиріт під час великих християнських свят: Паски і Різдва Христового. Воістину людина великого серця Гудрат муаллім!

Завдяки таким як він україно-азербайджанської дружбу бути на віки вічні! Сини і дочки Каспію завжди будуть бажаними гостями на берегах Дніпра і Чорного моря! І ніхто і ніколи не зможе зруйнувати наше братерство.

Влас. інформ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Христос Народився! Славимо Його!

Зі Святом Різдва Христового, дорогі українці!

Миру і злагоди в родинах.

Великих змін на краще в рідній Україні!

Завжди з вами, команда журналу «Бористен»

ВТРАЧАТИ БОЛЯЧЕ ЗАВЖДИ

Вона з'явилась у нас незадовго до Різдва сніжного вечора 15 років тому і пішла напередодні Нового року, 31 грудня, так само незадовго до Різдва. З нею померла частина мого дитинства. Я вірю, що є Рай для собак, де багато іграшок, м'яких подушок та смачної їжі. І вірю, що вона зараз там.

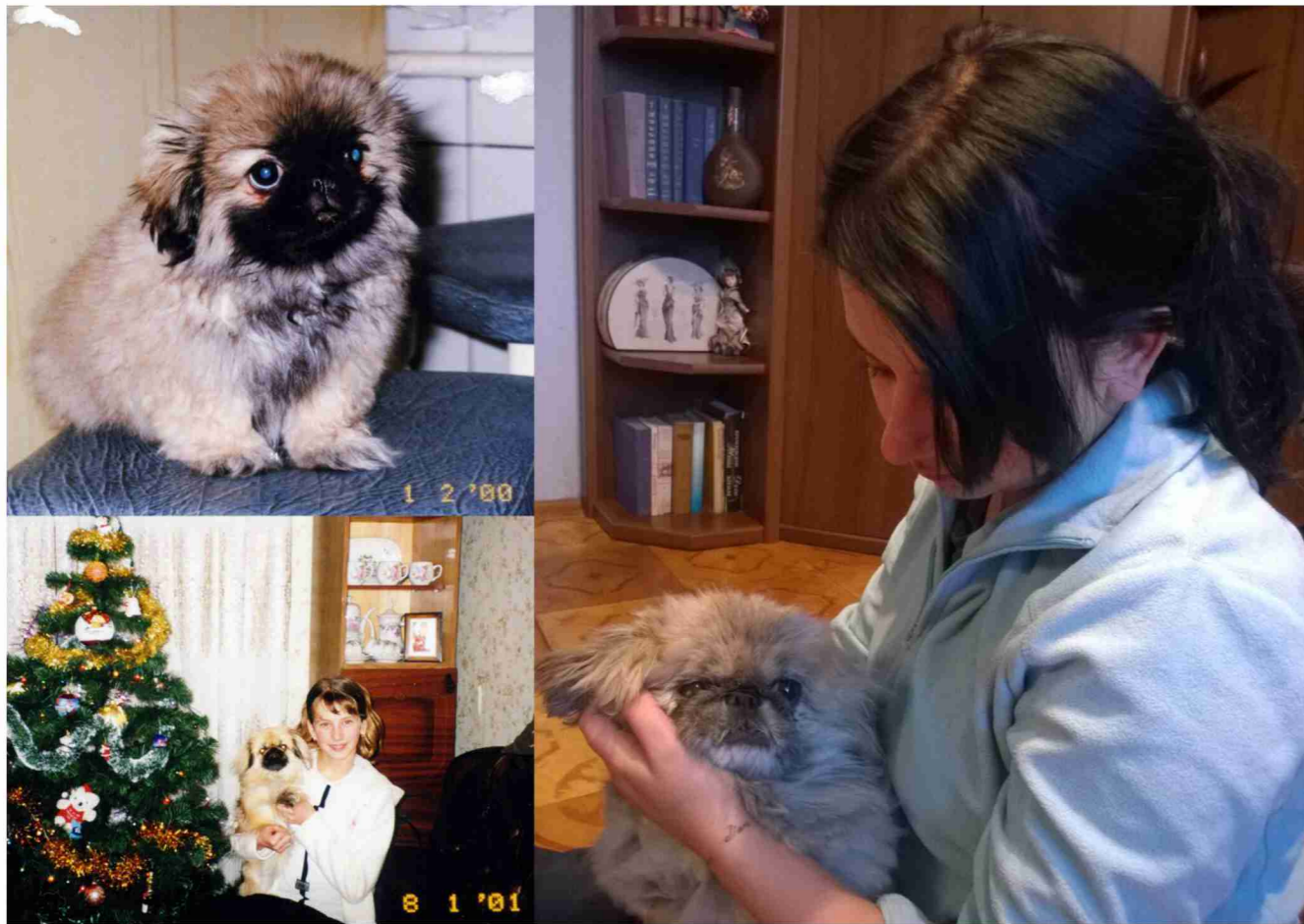
Вона була моїм другом, моїм вірним супутником в усіх життєвих подіях. Вона бачила сльози та радість, школу, університет та весілля. Вона подорожувала зі мною, зустрічала свята та була частиною нашої родини.

І досі важко звикнути, що її двінке «аагаав!» більше не пролунає в батьківській квартирі, що гострі кігті не тупцяють паркетом, що не скрипить маленьке ліжечко, коли вона повертається уві сні, що нікому купляти собачі солодощі і нікого розчісувати. Я втратила подругу, байдуже, що ми трішки різні. В неї було чотири лапки і хвостик, але вона була щирим другом з чистою душею і осяйними чорними оченятами.

Ми для них – життя, вони для нас – 15 років в житті. Чому маленькі та віддані чотирилапі та мокроносі живуть так не довго? Багато хто щоденно про це думає і вважає це не справедливо. В мене залишилась маленька киця. Її маленьке серце болить, коли мені боляче – моя киця мене втішала муркотінням, коли я їй розповідала про втрату моєї собаки. Вона тулилась своїм маленьким личком в мої очі, коли я плакала, злизувала сльози з щок – ось такі коти емпати.

Я вірю в те, що є прекрасний світ десь там, за Веселкою, де усі чотирилапі та мокроносі живуть і радіють, бігають та шаленіють. І одного дня кожен з них побіжить на зустріч тому, кого він так любив за життя і так довго чекав тут...

Дарина Бутко

Під покровом святої Варвари

Неперевершена подія відбулася у викладацькій читальній залі науково-технічної бібліотеки Національного гірничого університету. Тут встановлена ікона святої великомучениці Варвари – покровительки гірників.

Ця чудова ікона здійснила подорож з галицької землі на Дніпропетровщину після того, як наш ректор Г.Г. Півняк побував з візитом у ДП «Львіввугілля» і отримав її у подарунок від керівника цього підприємства Ярослава Шарварського. Ікона ніби сконцентрувала тепло і вдячність кількох сотень випускників НГУ, котрі нині працюють на шахтах Львівщини. Звичайно, Геннадій Григорович побажав, щоб в університеті всі мали змогу вклонитися святині. Тим більше, вона була освячена у Почаївській лаврі. І сьогодні у такий складний час ми маємо по-

родилася в Іліополі у часи правління римського імператора Максиміана (240-310 рр.), розумом і душею прийняла християнство, відмовившись від ідолівських богів і багатств батька свого Діоскора. Перенесла важкі муки і жорстоку страту (306 р.), але не відреклася від своєї віри. У 4-му ст. мощі святої великомучениці Варвари були перенесені в Константинополь, де зберігалися як святиня протягом багатьох віків. Візантійський імператор Лев Мудрий (886-912 рр.) побудував на її честь знаменитий храм святої великомучениці Варвари. У 1108 р. донька імператора Олексія

требу в небесному покровительстві таких святих, як великомучениця Варвара.

На цю подію запросили настоятеля Свято-Преображенського собору о.Ярослава, якого у місті та й в Україні знають як постійного організатора і ведучого Всеукраїнського пісенного фестивалю «Від Різдва до Різдва». О. Ярослав розповів про життя і подвиг святої Варвари.

З хвилюванням готувалися працівники бібліотеки до цього заходу. Тож і зустріч з ректором, і священником, прекрасне виконання духовних пісень народним чоловічим ансамблем «Обертон», читання поезій нашими колегами і поетесами, проникливий виступ директора міського телетеатру Ольги Волошиної – все було гармонійним, духовним під покровом святої Варвари.

Свята Варвара – одна з християнських святих, покровителька гірників всього світу. Її художні і скульптурні зображення можна зустріти не тільки в численних храмах, але і в шахтах (рудниках) багатьох європейських країн, а також серед культурної спадщини предметів гірничого мистецтва. Св.Варвара на-

Комніна (1048-1118 рр.) Варвара вийшла заміж за Київського Великого князя Святополка Ізяславовича (1050-1113 рр.). Вона перевезла святі мощі вмч. Варвари з Константинополя в Київ, де нині вони покуються у Соборі Святого Володимира.

Свята Варвара в очах гірників є прикладом мужності, нескореності і твердості у вірі. Ці якості, які властиві і самим гірникам, зробили Св. Вар-

вару їх покровителькою і захисницею. Щорічно 4 грудня (17 за новим стилем) в день пам'яті Св. Варвари гірники вшановують свою покровительку. Докладніше ознайомитися з її життям можна на відповідних сайтах.

Інформаційно-аналітичний центр НГУ

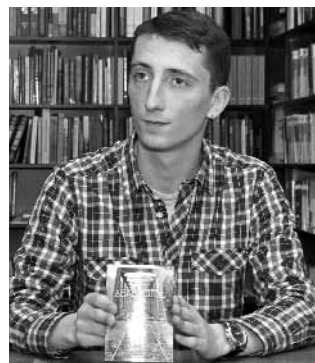
Фото Альони Леонович, відеостудія «Юність» НГУ

«НА КОНКУРС ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП»

МОЛОДЕ ВИНО

«Коли вона розповідає мені про майбутнє...»

Андрій Тіток народився 1990 року в Чернігові. У 2012-му закінчив Інститут історії, етнології та правознавства імені Лазаревського. Зараз працює кореспондентом на обласному радіо. Вірші друкувалися, зокрема, в обласному тижневику «Гарт». Переможець літературного конкурсу газети «Слово Чернігівщини». Цього року за сприяння обласної програми з підтримки книговидання вийшла друком його перша збірка віршів «Про що мовчить осінь».

КОЛИ ВОНА...

Коли вона розповідає мені про майбутнє,
Я уважно слухаю, по нотах записуючи,
Її голосу звуки ледве чутні,
З яких я чую один із тисячі,
Мене огортає наче туман,
Її шкіра прозора, немов водяниста,
Волосся довге, яке не покірне вітрам,
І нігті кольору аметиста,
І кожного разу віддаючись щосили,
Вона не лишає в мені ані проценту,
Моя віра у неї сильніша за віру,
Усіх прихожан тоталітарної секти
І коли ніч у втомі зависає над містом,
Я зриваю для неї комет зоряне лушпиння,
Вона сидить у мені так міцно,
Як проростає хіба що коріння.

Я ЖИВУ

я живу,
у місті, що б'ється в осінній агонії,
Календарних листах, які відраховують вічність,
Без жодного натяку, жодної крихти самоіронії,
Серед людей, що так чи інакше до мене дотичні,
я живу,

не завжди і всюди доречно,
Видихаю із димом життєві хвилини,
Нестримно і так само приречено,
Як циркулює кров судинами,
я живу,

перетираю у порох літери,
Аби потім з них з'явилась поезія,
Холодна, з дощем, немов би циклони у Пітері,
Траурна, наче найтяжча процесія,
я живу,

мені обіцяють уявний спокій,
Стабільність, зваживши те, що я і так на колінах,
Серед таких як я копій,
У цій Богом дарованій і ним же забутій країні.

ТАК ПОЧИНАЄТЬСЯ ОСІНЬ

Так починається осінь,
Я впізнаю її почерк,
Коли ночі у тиші, а дні коротші,
Серце потроху дощем заливає,
Коли не бажаєш нових відносин,
Так починається осінь, з першими светрами,
Літрами кави, контактами стертими,
Вогнем сигарет, запалених з фільтру,

Холодом думки, подихом вітру,
Так починається осінь, зі снами у потязі,
Пошук себе (у постійному пошуку),
Коли не знаходиш на все причини,
Коли відчуваєш, що у чомусь ти винен.
Так починається осінь,
Зникають рими.

ДІВЧИНА З ОЧИМА ЖІНКИ

Дівчина з очима жінки,
Вдихає ввечері нічне повітря,
Блукає там, де зорі на будинках,
Ще не розлякані осіннім вітром,
Дівчина з очима жінки,
Терпка на смак, хоч лагідна на дотик,
Перебирає колір, гамму і відтінки,
Та пророкує цейтноти,
Проводить лінії, малює карти,
Весь час в мені що-небудь змінює,
І стежить, щоби без фальшстартів,
Та й без затримок, це – як мінімум,
Цінує, мабуть, мою простоту,
Ніжить мене, мов улюблену кішку,
І я кохаю її, як мав би кохати ту,
З якою завжди прокидаюся у ліжку.

НИКОЛИ

Час, що проходив тонкою ниткою,
Крізь наше життя й потойбічні мандри,
Що різав нас, наче горло кредиткою,
Співав нам пісень про кінотеатри,
Робив нас залежними від алкоголю,
Міцною травною труїв нам легені,
Послухай, друже, нам вистачить волі,
Не розмінюйтесь на вічнозелені,
Будемо йти складною дорогою,
Шукаючи щастя під жіночими блузами,
Вмиватися зранку морською вологою,
Що пахне вечірнім дощем і медузами,
Блукаючи серед похмурих кварталів,
І спальних районів старої столиці,
Минаючи пагорби і п'єдестали,
Автовокзалів і залізниць,
... В не випитій каві терпке вино,
Холодна сутінь і старі приколи,
Людина живе, доки не все одно,
Тож ми не помрем, чуєш?
Ніколи.

ВОНА

Вона не замикає за собою двері,
І розчиняється разом з дощами,
Вона гуляє в осінньому сквері,
І приваблива – аж до нестями,
Вона блукає осінньою стежкою,
В її кишнях – сигарети і музика,
Вона пишається своїми сережками,
Що більше схожі на гудзики,
Вона живе на сусідній вулиці,
Трішечки ближче до сонця, ніж треба,
Промінчики сонця до неї туляться,
Цілюючи очі кольору неба,
Цілюючи зранку ліфти і сходишки,
Цілюючи землю, що вимокла за ніч,
Цілюючи руки, плечі і родимки,
Цілюючи груди (тільки віч-на-віч!),
І я так хотів би стати промінням,
Щоби так само тебе цілувати,
Бути волосся твого корінням,
Щоб знати тебе і твої аромати,
Бути для тебе дуже інтимним,
Бути твоїх почуттів запальничкою,
Літньою спекою, холодом зимним,
Бути єдиною згубною звичкою

Даринка СНІГУР

Настала зима, засипала землю сріблястим снігом. Тоді ж і перші вісники зими прилетіли. Посідали вони на засніжених деревах — і ті одразу погарнішали. Скрізь — намети снігові, а на деревах—рум'яні, червоні яблука пломеніють.

Звісно, ніякі це не яблука, а красені снігурі. Вони і в сад залітають, і в і парк, і на годівницю сідають, якщо побачать там кленове, ясенове або соняшникове насіння. Підсипай корму, не лінуйся! Тоді побачиш цих пташок зблизька.

А якщо ти гроно горобини або калини на годівницю прилаштуєш, то навряд чи скоро відлетять червоногруді снігурі та їхні сірогруді подружки. Спостерігай тоді за ними, скільки заманеться.

Сидять статечні пташки, повагом видзьобують насіння з ягід, стиха перегукуються: "Ф'ю-ф'ю-ф'ю-ф'ю!"

Так і здається, що то вони людині дякують за смачну їжу. Цілу зиму будуть мешкати снігурі там, де їх годуватимуть досхочу. Але що це? Сніг почав танути, і пташок не стало. Виявляється, вони на північ подалися в густих лісах гнізда будувати, виводити снігурят.

А коли знову завіє-закрутить хурделиця, красені-пташки прилетять туди, де їжі більше. І обов'язково тоді, коли ліс сніжинками-пушинками вбереться, засяє у білому уборі. Неначе сніг той птахи на крилятах своїх принесли. Нерозлучний снігур із снігом. Через те цю пташку і звать снігуром.

Допомагаємо нашим захисникам

Захищаючи Україну від свавілля бойовиків, наші воїни відстоюють кожного з нас – людей, які бажають жити, вчитися, працювати і бути щасливими у власній країні. Ми всі чекаємо миру й повернення наших хлопців, а доти в НГУ продовжують вести волонтерську діяльність. Допомогати бійцям у важких зимових умовах – наш моральний обов'язок. Тому на нашому сайті й соціальних мережах ми постійно інформуватимемо, як можна бажаним долучитися до цієї важливої загальної справи.

Наразі герой однієї з публікацій в «Бористені», асистент кафедри екології Національного гірничого університету Дмитро Кошка, після важких поранень, знову на передовій. Як командир підрозділу 20 батальйону територіальної оборони Дніпропетровська, він нещодавно був нагороджений орденом ім. Богдана Хмельницького III ступеня. Говорить, для нього під час виконання бойового завдання завжди особливо важливо зберегти склад підрозділу. Ми також переймаємося долею наших Героїв. Відомо, що хлопцям необхідні теплі речі, вітамінізовані продукти харчування, ліки... Для тих, хто хоче допомогти у їх закупівлі, відкритий рахунок у «Приватбанку» безпосередньо командира підрозділу 20 батальйону територіальної оборони:

4149 4978 0722 9879
КОШКА ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Дякуємо усім небайдужим!

Національний заповідник-острів «Хортиця»

Острів «Хортиця» є найбільшим островом на Дніпрі, унікальність якого в рідкісному поєднанні на одній території різноманітних природних комплексів – цілинних степів, байрачних та плавневих лісів, наскальної рослинності, рідкісних та зникаючих видів рослин, пам'яток геології...

Актом, украї потрібної, проте дещо запізнилої, справедливості стало надання цій землі статусу пам'ятки природи місцевого значення (1958р.). Далі – пам'ятка природи республіканського значення (1963р.). Природна (разом із декоративними, на острові знайшли притулок більше 1000 видів рослин) та історична (тут зафіксовано близько сотні історико-археологічних об'єктів) винятковість Хортиці дала підстави для оголошення її Державним історико-культурним заповідником (1965р.). Нині увесь острів є Національним заповідником (з 1993р.).

Основа найбільшого острова на Дніпрі (довжина 12, а ширина, в середньому, 2,5 кілометри) складають граніти і гнейси, яким близько 2 мільярдів років. Саме вони, здіймаючись у вигляді скель, у північній частині острова, до тридцяти метрів над поверхнею Дніпра, створюють тут гірську країну в мініатюрі. Географічно ж, нагромадження скель, печер, гrotів, окремих валунів, представляють гірський зразок ландшафтних зон України. Найпомітніші вершини мають свої імена, історія яких тісно пов'язана із періодом козаччини. Зокрема, скеля Вища Голова, Думна скеля, Совутина, Чорна, Дурна, Середня Голова.

На Хортиці в мініатюрі представлені зразки усіх ландшафтних зон України. До новітніх часів степовим ділянкам поталанило зберегтися, насамперед, на східних схилах, уздовж узбережжя Старого Дніпра. Кількість видів рослин, що знайшли собі прихисток на прадавніх степових ділянках, перевищує 600 видів (для порівняння, в Асканійському степу близько 600 видів рослин, у Хомутівському – 528, на Кам'яних Могилах – 460, на Михайлівській цілині – 490).

Балки та урочища, які помережили степові схили, теж ведуть свій іменний родовід од запорожців: Наумова, Костіна, Шанцева, Громушина, Музичина, Велика Молодняга, Корнієва, Ганнівка, Крутеня, Зміївка, Похмурий Яр...

Найпівденніша, плавнева частина острова, либонь, наймолодший вид хортицького ландшафту. Це, переважно, намивна територія (формувався під впливом Дніпрового течії), яка виникла десь 3-4 тисячі літ тому. На багатих поживними речовинами ґрунтах здійнялися кущі, дерева і, звісно ж трави. Після того, як гігантська плавнева країна, що колись простягалася від Хортиці і до Хер-

сона, була знищена (дерева і кущі вирубані, а земля стала дном Каховського водосховища), значення південного охвістя острова незбагненно зросло.

Нині цьому невеличкому куточку (327 гектарів – приблизно восьма частина острова) воістину немає ціни. Свого часу каховська повінь заповнила тут деякі улоговинки, і до відомих з давніх давен п'яти озер додалися ще більше, ніж півтора десятка крихітних водоймищ, де розкошують латаття біле, глечики жовті, рогіз, очерет, комиш, осока, ірис, водяний горіх.

За наявності бурхливого Каховського «моря», хортицькі озера завдяки своїй усамітненості, стали головним нерестилищем (тут мешкає близько 50 видів риби) у цій частині Дніпра. У плавнях та поблизу них мешкає понад 200 видів птахів (усього в Україні їх трохи більше 300 видів); близько 30 видів ссавців та плазунів, в озерах мешкає найменший у світі (в діаметрі – в межах сантиметра) вид папороті – сальвінія плаваюча.

З ІСТОРІЇ КОЗАЦТВА

Музей історії запорозького козацтва на острові відкрито 14.10.83 року. Але тоді, коли про українських степових лицарів уголос, до того ж публічно, говорити заборонялося, називався цей заклад Музеєм історії м. Запоріжжя. Сьогодні під зводами Музею зібрано більше 30 тисяч предметів, які охоплюють історичний період від палеоліту до XIX століття поточної ери. Експозицію доповнюють чотири діорами.

Особливістю хортицького Музею є те, що, по-перше, вельми оригінально оформлене саме приміщення: гранітні пластини, припасовані одна до одної, створюють враження, ніби відвідувачі рухаються печерою, біля стін якої розташовано мовчазні реліквії різних ер та епох.

По-друге, переважна більшість експонатів зібрані-знайдені саме на Хортиці та на хортицькому докільлі. Це кам'яні знаряддя праці, кераміка, зброя, якорі, фрагменти старовинних суден, стов-

бур дуба, який був зрубаний кілька тисячоліть тому і стільки ж пролежав на Дніпровому дні. Експозиційна площа, яка розгорнулася на 1600 квадратних метрах, окрім артефактів, так би мовити місцевого походження, наповнена також матеріалами, переданими із Львівського, Луганського, Рівненського та інших музеїв, а також надходженнями із археологічних та етнографічних експедицій.

«ПРОТОВЧЕ»

Розкопки, проведені археологами заповідника протягом 1976-1980 років, дають підстави стверджувати певним чином, що один із прототипів Запорозької Січі, її предтеча, існувала на Хортиці біля плавневої частини, неподалік від озер Осокорове та Коржеве. Бо саме тут виявлено військове поселення X-XIV століть, а окремі знахідки (зброя, кераміка) свідчать про те, що коріння унікального об'єкта сягали глибше на кілька століть. У п'яти досліджених напівземлянках (археологи впевнено називали їх куренями (!)) мешкали оборонці не лише Хортиці, а й взагалі частини південних рубежів протоукраїнського державного угруповання.

Знахідки із поселення Протовчого зайняли достойне і значне місце в експозиції Музею історії запорозького козацтва, а там, де було саме поселення, створено меморіально-туристичний комплекс.

«СКІФСЬКИЙ СТАН»

Ще на початку XX століття на Хортиці було 129 курганів, проте до наших днів уціліло лише близько двох десятків. Кургани (найстаріший із них споруджений представниками культур доби бронзи у III тисячолітті до н.е., а наймолодший – скіфами у III столітті до н.е.) розташовувалися кургани кількома групами на узбіччі так званого Скіфського шляху, що колись проходив уздовж Хортиці її середньою, підвищеною частиною.

Зараз комплекс склали одинадцять курганів – «живих», реконструйованих та стилізованих. На курганах встановлено стародавні скульптури, людиноподібні стели і просто стели доби бронзи.

Органічним доповненням до ділянки відновленого історичного ландшафту Хортиці (хортицька акція з масового відновлення курганних насипів стала першою в Україні) є Музей кам'яних витворів, розгорнутий в одному із куточків комплексу. Експонати Музею просто неба – гармани, ступи, корита, жорна, скульптури, кам'яні стовпи та хрести – знайдені у навколишніх селах і привезені на Хортицю протягом березня-травня 2006 року.

Меморіально-туристичний комплекс «Скіфський стан»

(«Зорова Могила») займає близько п'яти гектарів. Разом із прилеглим дубовим гайком та ділянками Першостепу він складає дивовижне середовище, відвідавши яке, людина не лише отримує інформацію, а й естетичну насолоду. З козацької сторожової вежі відкривається краєвид у радіусі 25 кілометрів.

«ТАРАСОВА СТЕЖКА»

Улітку 1843 року 29-річний Шевченко подорожував по Україні, відвідав Олександрівськ, побував на Хортиці. У травні 2005 року, з допомогою краєзнавців, визначено маршрут, яким ходив по Хортиці поет, і оздоблено його сімома гранітними брилами. На брилах висічені рядки із творів Великого Кобзаря, де згадується Хортиця і Великий Луг Запорозький. Таким чином, виник меморіально-туристичний маршрут «Тарасова Стежка», який полюбився запоріжцям і гостям міста і Хортиці.

історико-культурного комплексу 3,5 гектарів. Місцем розташування нашої «Запорозької Січі» обране мальовниче чудовий краєвид на Дніпрогес, скелі та острови, що нагадують колишні грізні Дніпрові пороги. За плануванням комплекс розділяється на дві різновеликі частини – «Внутрішній Кіш» та «Передмістя».

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ КОМПЛЕКС «ЗАПОРІЗЬКА СІЧ»

Будівництво історико-культурного комплексу «Запорозька Січ» було урочисто відкрито 14 жовтня 2004 року, на свято Покрови пресвятої Богородиці, в День українського козацтва. Загальна територія історико-культурного комплексу 3,5 гектарів. Місцем розташування нашої «Запорозької Січі» обране мальовниче чудовий краєвид на Дніпрогес, скелі та острови, що нагадують колишні грізні Дніпрові пороги. За плануванням комплекс розділяється на дві різновеликі частини – «Внутрішній Кіш» та «Передмістя».

Всього на території комплексу «Запорозька Січ» буде збудовано 23 зрубних та турлучних споруди. Передбачається, що в комплексі також функціонуватимуть

об'єкти експозиційного призначення, в яких планується відтворити інтер'єри козацьких жител (курінь та будинок кошового отамана), офіційні та освітні установи (військова канцелярія та січова школа). Центральним об'єктом комплексу стане трибана церква Покрови пресвятої Богородиці. Споруди «Зовнішнього Кошу» мають носити рекреаційний (корчма) та інтерактивний характер (діючі кузня і гончарне виробництво). За зразки фортифікаційних споруд козацького часу правитимуть три вежі, рови та земляний вал з частоколом.

День Соборності України в територіальному центрі ветеранів м. Дніпропетровська

Січень завжди був місяцем, насиченим святами: Новий рік, Різдво, Старий Новий рік, Хрещення, Міжнародний день обіймів і дуже важливою датою в теперішні жакливі часи АТО – День Соборності України. Напередодні 22 січня, 21.01.15 р., ветерантериторіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Бабушкінської районної у місті Дніпропетровську ради і відзначили це особливе свято.

Захід розпочався зверненням до ветеранів в.о. начальника відділення соціально-побутової адаптації (СПА) Любові Андріївни Фоменко, яка розповіла: «День Соборності України – свято, що відзначається щороку 22 січня в день проголошення Акту воз'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році. В нашому місті на Новому мосту 22 січня проводиться акція «Живий ланцюг». Ця акція в 1990 р. стала однією з найяскравіших подій під час руху за відродження незалежної соборної демократичної України та утвердження національної ідеї. Патріотичні сили в передчутті розпаду СРСР згуртувалися й 21 січня 1990 р. організували «живий ланцюг» між Києвом і Львовом як символ духовної єдності людей східних і західних земель України, як запорука існування єдиної, соборної України. Від 1 до 3 мільйонів людей, узявшись за руки, створили на дорогах і шосе безперервний ланцюг від Києва до Львова. Будьмо гідними наших Героїв, які зараз захищають всіх нас в АТО, борються за єдину, вільну, соборну Україну. Слава Україні!» У відповідь гучно пролунало: «Героям Слава!» і всі присутні разом з ансамблем «Рябинушка» заспівали «Гімн України».

На святі, підготовленому культорганізатором терцентру Оленою Швець-Васіною, пролунали і відомі українські пісні «Гуде вітер вельми в полі» М.Глінки (вик. – Ольга Денисенко), «Хай у вас буде так, як треба» (вик. – Катерина

Мавдюк), «Батько і мати» О.Злотника на сл.В.Крищенко (вик. – Антоніна Коваленко), «Ніч яка місячна» (вик. – Олександр Янковський), і сучасна пісня «Вірні сини України» М.Герца на сл. О.Максимишин-Корабель (присвячено Небесній сотні) у вик. Олени Швець-Васіної і Ольги Денисенко.

Вперше в територіальному центрі виступила зі своїм віршем «Осмислення» Людмила Беланова, яка переїхала до Дніпропетровська з м. Горлівка Донецької області, де розбомбили її хату. Сльози брили у ветеранів і після її виступу, і після виступу Вікторії Розенко, яка з біллу прочитала власний вірш «Молитва про МИР або розмова з 2015 роком». Щойно написаний власний вірш «Я це витримать мушу!» зворушливо виконала Олена Швець-Васіна. З віршами С.Яреми «Наша правда – Україна», Ю.Кибця «Заплави Остапа Вишні», Г.Ксьондза «Краса Україна» виступили (відповідно) Антоніна Коваленко, Ольга Новікова, Тамара Дорофєва. Гуморески П.Ребра «Наші прізвиська» і В.Івановича «Порося в мішку» у виконанні Ольги Новікової і Віолети Осінньої розсмішили ветеранів.

Бережімо кожну хвилину нашого буття, молимося за МИР, за єдину, вільну, соборну нашу державу!

Слава Україні!

Тамара Дорофєва,
член суспільної ради відділення
СПА територіального центру
соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)
Бабушкінської районної
у місті Дніпропетровську ради

Ведуча О. Швець-Васіна читає власний вірш «Я це витримать мушу!»

Новорічне ворожіння Катерини Мавдюк (справа): «Все буде добре!»

Концерт-бенефіс Оксани Кровицької в День Злуки земель України

Громадський Комітет у Норт-Порті, Флорида, величаво відзначив 97-і роковини Злуки земель України концертом-бенефісом 17-го січня ц. р. у церковному приміщенні Входу в Храм Пресвятої Богородиці. Свято почалося внесенням американського й українського прапорів ветеранами Посту № 40, який очолює полк Роман Рондяк, та представниками українського війська. Всі присутні проспівали американський та український гімни.

Голова громадського комітету Рома Ґуран офіційно відкрила свято і передала подальше проведення програми Ліді Білоус. Урочисте слово виголосила проф. Віра Боднарук. Вона окреслила перебіг подій від найдавніших часів до 1918-1919 рр. Згадала сьогодишню ситуацію в Україні, коли на сході України українські воїни захищають цілісність території України від сепаратистів, яким допомагає Росія.

Ліда Білоус, Анна-Марія Сусла і Клара Шпичка

Про злуку земель України у 1918-1919 рр. згадує поет Олександр Олесь у вірші «Яка краса: відродження країни!». Вірш декламувала Юлія Лопанчук, яка нещодавно закінчила правничі студії в університеті «Острозька академія». А вірш Дм. Павличка «Іде сніжок», написаний 30-го листопада ц. р. під впливом сучасних боїв на Сході України, декламувала Ірина Стрілка.

Ветерани вносять прапори

Головною частиною свята Соборності був виступ оперної співачки з унікальним лірико-драматичним сопрано Оксани Кровицької. Її акомпанувала Христина Карпєвич. Пані Оксана Кровицька родом зі Львова, але від 1993 р. на запрошення New York City Opera стала солісткою цього оперного театру і виступала у головних ролях опер: «Turandot», «La Boheme», «La Traviata», «La Rondine», «Prince Igor», «Madama Butterfly» та багато інших. Вона здобула славу і визнання на міжнародній арені за свої бездоганно виконані ролі. Останній час вона перебувала у Львові, звідки прилетіла до Норт-Порту, щоб виступити на концерті-бенефісі для «Фонду жертв війни Гідності».

Христина Карпєвич і Оксана Кровицька

Пані Оксана відібрала для цього виступу виключно пісні українських композиторів, між ними пісні Січових Стрільців. Вона також прекрасно виконала арію Одарки з опери «Запорожець за Дунаєм» та арію Наталки з «Наталки Полтавки». На завершення співачка подарувала присутнім арію «Cio-Cio-San» з опери «Madama Butterfly». Її чудове ліричне сопрано захоплювало і чарувало присутніх! Христина Карпєвич, яка акомпанувала Оксані Кровицькій, також виконала дві українські пісні.

Вид на залу

Перед закінченням програми виступили з привітанням і подякою від українських воїнів полк Віталій Назола та полк Сергій Каленіченко, які перебувають тимчасово в Mc Dill Air Force Base на Флориді.

Об'єднаний хор Норт-Порту під диригентурою Любові Інг'рем завершив святкову програму молитвою «Боже великий єдиний». Опісля присутні звернулися до Оксани Кровицької зі словами щирої подяки за її прекрасний спів. На згадку про цей незабутній вечір у гостей залишилася гарна програмка, виготовлена Лідєю Білоус.

Учасники програми з військовиками з України

Великим успіхом свята Злуки земель України завдячуємо членам комітету: голові Ліді Білоус, Вірі Боднарук, Романі Ґуран, Галі Лісничій, Лесі Попель, Анні-Марії Суслі, Дарії Томашоській та Кларі Шпичці.

Увесь прихід зі свята призначений на «Фонд жертв війни Гідності» через СУА.

Фото Віктора Лісничого
Автор: Віра Боднарук,
Громадський комітет

ДОЛЯ ЯК ЛІТОПИС

Аби добродій Іван Буртик просто прожив дев'яносто літ яггарний батько, відмінний сім'янин та відповідальний громадянин американської держави, то вже б заслуговував на нашу повагу й шану. Навіть за те що у своєму такому «молодому» віці залишається цілком активною, дієвою та не без почуття гумору людиною. Згодьтеся, що далеко не усім вдається перетнути рубіж у дев'ять десятків років та ще бути прикладом для молодших гарної самоорганізації та оптимізму.

Я знайомий з добродієм Іваном вже не один рік. Доводилося не раз бачитися і навіть гостити у його українські добре обладнаній посіпості, що у штаті Нью-Джерзі. Хоч, зрозуміло, через відстані в буквальному сенсі в океанічному вимірі наші зустрічі не часті та уривчасті. Однак, таке диво і радість як інтернет зробило в останні роки наше спілкування все ж таки більш системним. Навіть можемо час від часу обмінятися жартами. До яких добродій Іван завжди охочий. Так отримавши від мене привітання з його першим дев'яностоліттям пан Іван відписав буквально так:

«Дорогий Друже редакторе, дякую за побажання та за пам'ять про мене. Ваші побажання і чудові фрази наснажують мене ще жити. Я не раз бачу кирпату з косяком під вікном, але вона розуміє тільки московську мову, то я кричу з хати, "мі нот гоме" і вона іде геть, поки-що я дурю її, але одного дня вона обдурить мене...»

Ось так з гумором розмірковувати про неминучий кінець для кожного з нас може лише людина, котра посправжньому любить життя у всіх його проявах. Такий вже він гуморист пан Іван Буртик!

А, по-правді, коли я вперше з ним заізнався, то такий милий і славний добродій здався мені дещо зарозумілим. Трапилося це яких добрих десять років тому в тому ж таки штаті Нью-Джерзі на зібранні української організації ООЧУС. Я був присутній на високому зібранні разом з мітрополитом УПЦ КП Адрианом й, по-журналістські, намагався бути спостережливим за тим що відбувалося на форумі українських патріотів. Мою увагу зразу ж привернув жвавий і рухливий чоловік, який постійно відстежував все що відбувалося в кулуарах і на засіданні зібрання. Декілька раз я спостерігав його невдоволення діями колеги, а одного разу мені навіть здалося що він відчитав якогось пана. А тому я поцікавився у згодом так само мого близького приятеля і доброго товариша Петра Палюха:

- А хто це такий?

- О ти, ще не знаєш?! Це магістр Іван Буртик, - з посмішкою відповів Петро.

З часом я зрозумію що поміж молодшим Петром Палюхом та набагато старшим Іваном Буртиком довгі роки існувала така собі гра для дорослих у якій кожен як міг по-доброму кепкував з другого. Знову ж таки заради позитиву, а не для зла. І так само згодом стане очевидно, що прояви котрі на перший погляд здалися мені нудною прискіпливістю у поведінці Івана Буртика насправді є гранична відповідальність та вболівання за справу, котру він робить на українській ниві ось вже не одне десятиріччя.

Як і кожен свідомий і активний українець в діаспорі Іван Буртик має, так би мовити, два життя. Одне американське – в якому він вирішує щоденні побутові та інші проблеми, їсть, спить та просто живе як доволі успішний громадянин цієї могутньої країни. І друге життя етнічне, українське. Я погано знаю Буртика американця. Відомо мені лише що в соціальному плані у нього, як то кажуть, було все окей. І гамбургерів не бракувало, і пошани від босів з характерною вимовою англійської літери «R» так само. Одне слово, міг би сер Буртик жити та насолоджуватися принадами капіталістичного способу життя без жодних проблем та ускладнень.

Та не будемо забувати про те що на землю Вашингтона потрапив він, без перебільшення, через високу та святую ідею. Котра найперше полягала у становленні

незалежної та соборної України. Виходець із Галичини у роки визвольних змагань під час Другої Світової війни, тоді ще зовсім молодий Іван, сповна випив гірку чашу оборонця рідного народу в боротьбі з московськими окупантами та німецькими загарабниками. А тому потрапив на чужину не у пошуках більш солодкого окрайця хліба, а через безпосередню загрозу життю і здоров'ю, як людина котра відкрито стала супроти кремлівських нелюдів.

Я вже згадував про те що Іван Буртик американець посідає не останній шабель в тамтешньому соціумі. Для емігранта в першому поколінні це не аби який життєвий успіх. Але, як на мене, то енергія і сили, котрі витратив добродій Іван для української справи не йде аж ні у яке порівняння з його зусиллями в «американському житті». Незабаром в казахській Астані має вийти головним накладом книга «Спомини про життя українців у 20 столітті». Це цікава праця хоч б тому, що у ній йдеться про долю однієї людини – Івана Буртика на тлі тих процесів, котрі відбувалися в житті нашої громади на Заході після Другої світової війни. Чому цей видавничий проект приречений бути успішним. Причина просто: життя і діяльність Івана Буртика як збільшуване скло дає можливість читачу розглядіти усі важливі та значущі події в житті світового українства у вільному світі, його дієву та реальну боротьбу за незалежну та соборну Україну.

У цьому дописі я не ставлю на меті, бодай, побіжно окреслити всю ту велику роботу, яку здійснив на українській ниві добродій Іван. Зазначу лише що це буквально усі сфери життя громади: від церковних організацій та освітніх установ включно з політичними партіями інтегрованими у життя західного суспільства. Я певен що опис діяльності Івана Буртика потребує не просто журналістського чи письменницького пера, а фахового вивчення спеціалістами істориками, політологами, теологами, етнографами тощо. І вітаючи появу праці «Спомини про життя українців у 20 столітті» хочу висловити сподівання що не забаряться роботи про які значаю вище. Мета цієї публікації дещо інша. Нагадати про те що попри високу посвяту та відданість українській ідеї Іван Буртик прожив життя, яке було звичайно звичайних людських радостей та горювань, він так само кохав, сподівався та страждав як кожен з нас. І тим вагоміше його посвята заради громадської справи.

Ось вже не одну весну зустрічає він без коханої дружини пані Ольги. Історія їх стосунків це ще одна хвилююча сторінка долі, яку б я назвав «Краса вірності». Діти розлетілися по американських світах, хоча звичайно не забувають про батька. Нині він господарює сам на своєму обійсті, де родять, як в Україні, червонобок та соковиті яблука. І завжди, як і колись з пані Ольгою, радий гостям. Найперше, очевидно, з України.

Здається, два роки тому побував в гостинному і духовному домі панства Буртик і я. Господар пригостив мене власноруч приготовленими варениками та голубцями. Смачні були наїдки, чесне слово. Бо, напевно, вже так ведеться у цьому світі: талановиті та працьовиті люди, як правило, здібні в усьому.

То нехай же доля подарує нам ще не один ювілей добродія Івана Буртика. Він того гідний як людина, громадянин та український патріот!

ФІДЕЛЬ СУХОНИС

Сильвіан Дюпюї (Швейцарія). 13 поезій, натхненних хоку*

13 поезій, натхненних хоку для Дідьє що ж бо виснили у квітках метелики німі

Рейкан
літо змерзле
бо надмір
був світла

мов трепетний опік
цей дзвін
зимовий ранок

стільки ж просторів
до твоєї душі
од губ моїх

ти
пальцем торкнулася
світу я

ніч без місяця
птаха сама
плаче

остига
в піалі чай
на тебе дивлюсь

від тебе
до мене
сховком безмеж

ах лагода
руки твої
сутемрява

потилиці
яка нагота на гої
чоловічій

дитина у нені питає
а що там
над небеса

немовби око душа
всередині
а водночас і назовні

муж поквалпий
незрячо ураз розчавив
равликів трьох

гадала впіймати
це хоку
та щойно від мене втекло

Переклад із французької
Дмитро ЧИСТЯК

* Перекладено за виданням: Dupuis, Sylviane. 13 poèmes inspirés du haïku. In : Dupuis, Sylviane. D'un lieu l'autre suivi de Creuser la nuit et de Figures d'égarées / Préface d'Antoine Raybaud. – Moudon : Empreintes, 2000. – P. 49-67. Nous remercions l'auteure d'avoir bien voulu nous accorder le droit de traduction pour ces poèmes.

«ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ»

Повстання в Підволочиськах і трагічна доля Дмитра Задубери, підстаршини Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії.

Припав мені родинний обов'язок відшукати в східній Україні про долю Дмитра Задубери, підстаршини Австрійського війська, Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії. Це був брат моєї свекрухи Софії Задубери – Базюк, вуйко мого дружини, підстаршини Дивізії Галичина світлої пам'яті інж. Ярослава Базюка. Під час спільних святкувань Різдва Христового і Великодня, мама Софія згадувала, оплакувала долю брата Дмитра та розказувала, що він закінчив гімназію в Тернополі, був дуже музикальний, що як приїжджав потягом і висідав у своєму селі Супранівці, 7 кілометрів біля Підволочиська, де є залізнична станція і тепер, то співав. Його голос розносився по розкиненому селі Подільського підгір'я і всі люди знали, що приїхав Дмитро. Закінчивши гімназію, Дмитро поїхав до старшого брата Василя Задубери до Сполучених Штатів Америки в 1908 році, та продовжив вчитися біля Нью Йорку у військової академії чи коледжу. Не могла я довідатися по інтернеті, де саме він учився, але з оповідань мами пригадую, що він закінчив військової освіти і повернувся в Галичину під час Першої світової війни в 1914 р. Мама не знала року народження брата, був від неї багато років старший, оповідала, що дуже добре вчився, доїжджав потягом до гімназії в Тернополі, а після приїзду з США записався до УСС-ів і брав участь у повстанні в Підволочиськах. Про нього згадував кілька разів о. Степан Хабурський у календарях видавництва «Вільного Слова» та розмовляв з матір'ю, як довідався, що вона сестра Дмитра, його військового побратима. У літературі про нього пишуть, що був підстаршиною в австрійському війську, а потім увійшов у ряди УСС-ів, що почали організуватися від серпня до вересня 1914 р., а пізніше створили Подільський полк УГА (Української Галицької Армії) та відійшли в Україну. Про те, що в Києві працював у штабі отамана Симона Петлюри я тільки знайшла в літературі, що Подільський полк УГА обороняв уряд отамана Симона Петлюри. Родина в Супранівці отримала з Києва одного листа, вже після відступу військ УГА і УНР на захід, що він залишився в Києві, одружився з артисткою Київського театру. Листи до нього від родини з Галичини поверталися з печаткою, що виїхав «ухав».

Шукала в історичних згадках про УСС-ів і про повстання в Підволочиськах та знайшла кілька статей: Кучабський Нестор, Супранівка, Книга пам'яті «За Україну за її волю...» видана в Тернополі: «Збруч, 2006, 496 сторінок. Друга праця про повстання в Підволочиськах під назвою: «Визвольні змагання 1918-1921», де точно описується перебіг повстання, які села брали участь, та під чийм проводом вони скинули австрійську владу в Підволочиськах. Головний провід був у руках чотара УСС і УГА Івана Кучмака з Заднишівки, а також прийшов наказ кур'єром від УСС до села Супранівка, до сотника Ярослава Литвина, Олексія Гуцайлюка з наказом брата Підволочиська 2-го листопада 1918 р. В Супранівці в той час були підстаршини УСС-ів Дмитро Задубера, П. Коненко та інші. Всі ці підстаршини організували молодих чоловіків з околиць сіл біля двох тисяч та в Супранівському лісі вночі приготували до наступу. Дмитро Задубера з кількома чоловіками опанували залізничну станцію, пошту та військові склади. Захоплення Підволочиська відбулось без пролиття крові. Напали на старшину австрійського війська, коли вони без зброї грали в карти. Рівночасно розбороли стійкових та забрали від них рушницю та всю зброю. Їх офіцери були в гостях у графа Баворовського. Австрійське військо

складалася з словаків, поляків і австрійців, не хотіли більше воювати, наші повстанці намовили їх відійти, потяг стояв готовий до від'їзду на Тернопіль. В той час Дмитро Задубера виконавши свій наказ припильнував, щоб австрійське військо погрузилося за пів години до від'їзду поїзда. На наступний день затримали поїзд у Підволочиськах з амуніцією, харчами та воєнними припасами. Розладували для війська УСС, а австрійсько-мадярську обслугу поїзда також відправили на Тернопіль, щоб відійти через Львів до Відня. Іван Кучмак не подає, що в повстанні в Підволочиськах брало біля 2000 чоловіків з околиць сіл, лишень пише, що було 110 осіб, а тільки 39 чи 40 були озброєні. Також подає, що з села Супранівки було 40 УСС. У споминах «Визвольні змагання 1919-1921» подають, що в Підволочиськах залишилося дві сотні для утримання влади і порядку, а всі інші відійшли на польський фронт. Але на другий день згадується, що з Волочиська повідомили, що вирушив великий військовий технічний ешалон. Дмитра Задубера призначили обороняти магазини, він мав кулемета і машин'євера та мав стріляти з вікон, а Іван Кучмак з рештою загону з наставленими штиками зустріли поїзд, що зупинився на пероні. Іван Кучмак провів переговори з майором, запропонував залишити майно і зброю та долучитися до поїзда з Австрійським військом, що вже також від ранку чекав на від'їзд на Тернопіль. Від того часу Підволочиська були під владою ЗУНР (Західної Української Народної Республіки). Головою міста став Михайло Навроцький, начальником залізничної станції Зілінський, а управу пошти перебрав Антін Гук. Про дальші бої на Тернопільщині, бунт в селі Гнилиці, я тільки подаю, що це село було на границі Австро-угорського та московського панування. Селяни попали під ворожий вплив, не визнавали Української влади та не хотіли давати молодих синів до війська. Помімо того був створений Подільський полк та відісланий під Раву Руську, а потім виконував охорону коло Голлового отамана Директорії в Києві, Вінниці, Кам'янці Подільському. Населення Підволочиська національно віджило, синьо-жовті прапори майорили в місті, управу залізничної станції перебрав чотар Богачевський (батько моїх товаришів з гімназії). Загально подається, що в УГА бракувало вишколених старшин, що мали тільки найвищу рангу сотника. Втративши Львів прийшлося уряду ЗУНР переїхати до Тернополя, а 24 листопада Дмитро Вітовський, голова ЗУНР призначив Степана Шухевича військовим командантом Підволочиська. Через містечко переїздили різні угорсько-австрійські частини, полонені з першої світової війни, був великий неспокой, але в тій неспокійній ситуації в Підволочиськах розбюроували австро-угорських воєнів, бо передали до УГА 80 гармат, 300 скорострілів, 20 тисяч гвинтівок марки «манліхер, маузер і мосіна, 6 рефлекторних прожекторів, тонни амуніції, набойів, харчів. Привозили цистерни нафти, та вагони збіжжя зі сходу, яке не завше попадало до військових частин, а перепродували на чорному ринку. Було багато несправедливості поміж мешканцями містечка. Полонені царської армії (українці та всі інші з московської імперії) поверталися з полону в обдерті одежі, голодні, без грошей. Всіх треба було годувати та навіть одягати. Підволочиська мало вирішальне значення в перебігу воєнних подій, бо з'єднувало мостом дві Українські ча-

стину, одна під Австрійсько-Угорською владою, а друга у Волочиськах під московським пануванням. Обидві великі частини України в той час змагалися за волю, незалежність, за свою Самостійну Державу не тільки з чужими ворогами, а також і своїми місцевими спекулянтами та ворожо наставленим польським і деяким єврейським населенням. Повідомили, що 6-го грудня Шухевич мав зустрітися з генералом Омеляновичем-Павленком в селі Фридрихівці і з його штабом, щоб організувати наступ на Львів. Військові частини УНР, що транспортом приїжджали зі сходу не були вдоволені з того, що мають воювати в Галичині, не мали вишколених старшин, у них була вільна, не австрійська військова дисципліна. З частин УГА було відкликано Шухевича, а заступив його отаман Алоїс Ляєр та підстаршини: Кравс, Волф, Бізанц та інші з німецькими прізвищами, а це дало підставу полякам і французам поширювати пропаганду, що ЗУНР хоче відновити Австро-Угорщину. На сході війська більшовиків доходили до Волочиськ, хоч їх не пускали через границю до Підволочиська, але були зрадники серед поляків і євреїв, тому більшовицькі загони вдиралися на територію колишньої Австро-Угорщини. Про дальшу боротьбу отамана Симона Петлюри, договір з Польщею та оборну Варшави, що поляки називають «чудо над Віслою» я не буду про це докладно писати, бо в мене обмежений час. Частини УГА воювали разом з УНР, а деякі під впливом більшовицької пропаганди, створили ЧУГА, але коли уряд Пилсудського підписав угоду з більшовиками, та війська Петлюри і УГА опинилися в трикутнику смерті, наступив відступ на захід, через Волочиська і Підволочиська, а також на Волині на мостах річки Горинь.

Про дальшу долю Дмитра Задубери, після того, як УСС-и з Супранівки в Подільському полку УГА стали оборонцями отамана Симона Петлюри, відомостей більше не знайшла. Знайшла ім'я Дмитра Задубери поміж реабілітованими в совітському союзі тричі. Перший раз 19 грудня 1958 р., другий раз 3-го листопада 1962 р., і третій раз 7-го липня 1994 р., але не подає скільки разів був арештований. Також на інтернеті у списках реабілітованих третій раз у Полтаві, подано про Дмитра Задуберу, що був за Єжова арештований 28 серпня 1937 р., жив у селищі міського типу Велика Багачка поблизу Полтави, працював урядовцем. Засуджений 10 січня 1938 р. за статтею 54 – 10, ч. 1 КК (карного кодексу) до 10 років. Помер на заслання.

Знайшовши ці всі дані про Дмитра Задуберу, задумалася над селом Супранівка, де він народився 1891 р., на віддалі від Підволочиська 7 км. З оповідань мами Софії знала, що Супранівку заснував козак Супрун, після Збаразьких боїв і Зборівського миру гетьмана Богдана Хмельницького з Польщею. У Супранівці оселилося кілька козацьких родин з прізвищами: Байда, Черкаси, Задубери, Литвини, Коненки, Люб'янецькі, Гуцайлюки, Краснопері та інші. У Торонто був др. Байда, хірург, працював у лікарні св. Йосипа, три брати з родини Гуцайлюків жили в Торонто, а потім в св. Катерини, а також і Люб'янецькі. Ярослава Люб'янецька замужем за Іваном Мартиновичем жила в Грімсбі і на Флориді. Село Супранівка було надзвичайно свідоме, молоде вчилася в Тернополі, згадані господарі мали по 35 моргів поля, в тих часах це були великі господарки. Національне виховання, засновання Просвіти, розходилося по селах Тернопільщини від учнів гімназії, творило ту головну духовну силу, виховували молоде покоління патріотами, та нестримне бажання визволитися з під Австро-Угорщини та з під польської контролю, яка міцно закоренилася в західних областях України. Чому це невелике місто Підволочиська – яке тепер називають Підволочиське – було таке важливе, чому саме там планувалося повстання? Це була остання залізнична станція на границі Австро-Угорщини з Російською царською імперією. За мостом на лівому березі ріки Збруч простягнулося містечко Волочиська, це вже була Волинь, що належала до московської царської імперії. Біля цих міст від часів Київської Русі

проходив Чорний шлях, яким була спочучена Галичина і Волинь з Києвом, а потім тим же шляхом нападали татари та нищили Волинські і Галицькі землі. Ці два міста стали пограничними після першого поділу Польщі в 1772 р. Від того часу польські впливи зменшилися, наступила більша свобода, а також був більший зв'язок залізницею з Києвом і Львовом, що побудувалася в 1870 році. Цим містечком відступали УГА і армія УНР на територію Польщі, коли польський президент Юзеф Пилсудський зрадив отамана Симона Петлюру та підписав угоду з совітським союзом у Ризі 1921 р.

Розшукувала родину Дмитра Задубери в Великій Багачці, біля Полтави через інтернет. Знаходила різні крамниці з телефонами, дзвонила до них, ніхто не знав про родину під таким прізвищем. У одній квітарні власник допоміг, подав телефон своєї знайомої, що працювала в управі в селі міського типу Велика Багачка. Вона не могла знайти жодних даних про родину Задуберів, подала мені адресу до Полтавської Обласної Державної Адміністрації. Від них отримала Архівну справку в московській мові. Відповіла їм вже по інтернеті, бо в листі була їх електронна адреса, що не розумію московської, що їм не личить у Полтаві, де Іван Котляревський жив і творив Українською мовою, писати до мене чужою та ворожою мовою. Отримала вибачення і в Українській мові деякі інформації, а саме ім'я Ізабелі Миколаївної Борисової, що старалася про відкинення судимості, що і вистаралася. Подала їй адресу в Львові. Її повідомили довідкою, що прокурор Полтавської області прийняв її протест, припинив справу, та реабілітував «за недоведеністю звинувачення». Дмитро Задубера працював у відділенні Державного Банку старшим кредитним інспектором і обвинувачувався в тому, що проводив серед службовців агітацію. Не подали мені де його домочайці на заслання та де він похований. Повідомили, що в Державному архіві Полтавської області не зберігаються такі інформації, також не можуть мені подати про склад родини та про дальшу долю Дмитра. Порадили написати до Служби Безпеки України в Полтавській області. Коли звернулася листовно до Служби Безпеки, щоб урядовці архіву Полтавської області переслали мій лист, бо їх адреси мені не подали, то на мій лист Служба Безпеки не відповіла.

Маючи адресу в Львові я написала до Ізабелі Миколаївної Борисової та отримала листа від дружини її сина з другого подружжя. Довідалася таке, що в липні 1938 р. загинув Дмитро на заслання в місті Горкому. Ізабелла була його дружиною, в них був син Мирослав, що народився в 1930 р., а під час Другої світової війни помер від туберкульозу в 1942 р. в місті Бердичеві на 12 році життя. Ізабелла виїшла вдруге заміж і мала сина Олександра, що досі живе у Львові. Ізабелла померла в 1964 р. Її внучка здобула перше місце краси в Європейських змаганнях від України. Після моєї просьби прислали мені знімки Дмитра, Ізабелі з сином, самого Мирослава. На знімках бачу велику подібність до родини мого дружини, а Ярослав також мав велику військову здібність, координацію рухів, атлетичну здібність та силу. Був підстаршиною в Дивізії Галичина та дуже його цікавило військове діло. Пробився живий як чотар з своєю частиною з оточення під Бродами, але був міцно поранений під Фельдбахом, Австрія, тому не попав до полону. Також гарно співав та грав на гітарі на пластових таборах в Берхтесгадені.

Довідавшись про Дмитра Задуберу, жертву совітського союзу, три реабілітації і пишучи мою сьому книжку «Крізь пекло на землі» присвятила йому, жертвам заслання з села Боголоби (біля Луцька) та всім, що загинули від жорстоких московських рук.

Листи з Полтавського архіву, знімки, лист від сина Ізабелі Олександра про їх родинне походження і життя лежать на столі, також і моя книжка.

Любов Василів – Базюк (Канада)

Вірш донецької патріотки

Часом нам доводиться замислюватися над тим, у якому світі ми живемо. Часом... Та найчастіше, це трапляється надто пізно, коли справу вже зроблено, а минуле залишило жорстоке нагадування про людську байдужість. Але деколи обставини змушують людину сприймати світ інакше, не таким, як у книжках, але таким, яким він повинен бути насправді. І той світ, який довелося побачити мені, був сповнений жахом і стражданнями від тих, кого це вчора ми з гідністю називали братами. Це той світ, коли люди, живучи на зламі буденності, перестають чекати, а починають діяти, але часом наслідки, наче невиліковна хвороба, що залишає спотворені рубці на тілі історії, ступає за нами все життя.

І ім'я цій хворобі – Війна!

Я ще школярка і вимушена була поїхати з рідного міста (м. Амвросіївка, що лише за 20 км від російського кордону) для того, щоб отримати атестат (11-й клас). Моя мама також виїхала спершу зі мною, але вимушена була поїхати згодом, адже не знайшла необхідної їй на той час роботи лікаря-рентгенолога. Я ж залишилася у місті, у якому перебуваю і тепер - місті Миргород, і певне щось часливе все ж таки трапляється: коли знається, що війна перекреслила всі твої плани, виходить, вона дала тобі поштовх, навчила діяти, готуватися до дорослого життя, не лише живучі мрії про казкове майбутнє, а цілком розуміючи, що, за такими ж як ти, майбутнє цілої країни - твоєї країни. І ці, можливо дещо амбіційні думки, надають тобі небаченої сили, яку ще декілька місяців тому ти не був певний, що вистачить хоча б на своє власне життя.

А жити було складно, певно, це літо - і є Рубікон мого молодого життя. А день народження! Якби Ви бачили, як ми святкували, коли небо здавалось ось-ось лусне від безперервних залпів, що пронизували повітря та наші серця. Але це не було страшно.. Було дивно. Дивно від того, що ти й увяйти не міг, що колись поживклі сторінки підручника з історії оживатимуть на твоїх очах. Ви знаєте, там, ми не боялися пострілів. Ні! Ми боялися тиші.. «Що вона подарує цього разу?», - а «подарунки» ставали дедалі гірші.

Згодом випала нагода, і ми з мамою поїхали в Одесу (відпочивати - так-так, «відпочивати»). Батько дід не покинув (мародерство, самі розумієте, а ми лишень закінчили ремонт). Але я проглядаю написане і розумію, що вже за надто багато написала, та праці шкода, тому відправляю Вам усе.

Єдине, допишу, що мама моя все ж знайшла роботу (недалеко від Києва, м. Боярка) і непогано влаштувалася. Мені також пощастило, люди тут добрі - як справжні українські люди. Мене часто питають, як я ставлюсь до того, що там відбувається, що я про це думаю. І знаєте, я мало що розумію (в силу свого віку та політичної неозброєності), а більше відчуваю. І щоб не писати зайве, просто відправляю вірш, а там може і знайте пояснення, якщо все це чогось варте...

Україну будували... Добре будували!
Так що понад три сторіччя її руйнували.
Різні майстри в нас були: брехуни і платники,
І ті інші, що носили гаманці не латанні.
Україну будували, та й добувались,
Що країну продавали й самі продавались.
Славна наша Україна, рідна наша ненько,
Все терпіла, пробачала оці витребеньки.
Будували іноземці, «брати» будували,
Що своєю руською кров'ю землю орошали.
Будували і литовці, і поляки-браття,
Будували і угорці й інші за завзяття
Бралися й не забували своє відібрати...
«Своє-ваше, у чім справа? Ми ж допомагали!»
Весь світ так уже сприяв нам в тому будівництві,
Що не можна в рідній хаті й салом поживитись,
Бо воно уже не наше, як руси сказали:

«Все, що маєте віддайте!», - і пограбували.
Все забрали: наші гори і лани, і кручі..
«Бо так чесно – ми ж вам браття, чи ви не забули?»
Так, народ все пам'ятає, що вони зробили,
Як зухвалою брехнею світ занастали,
А на нашу землю око, нелюди, покпали,
Потім ще «не ми, повірте» гуртом сповіщали.

Та минув той час Вкраїно, коли довіряли
Братам названим, сусідам, що нас зневажали,
Що хотіли відібрати все наше багатство:
Нашу мову, нашу землю і построиць «царство».
Нема в світі добрих дуже, що добро дарують,
Бо за все те-є «хороше» нас не пожалкують.
Може досить довіряти іноземним гостям?
Бо рідніше за родину жодні їхні млости.
Щоб нам там не обіцяли, обіцянка – слово,
А слів знаємо не мало, тож «Бувай здоровий!»
Нема кращого сусіда, що своє буде,
А чужої Батьківщини більше не зруйнує.
Досить нам своєї влади, що єдине може –
Каже пишню, а до діла – слово не pomoже.
Може вже прийшла година, що її Шевченко
Так виспівував у пісні, як той соловейко?
Може стали наші люди трохи розумніші,
Та й розірвуть ті кайдани, що ВОЛЮ зціпили?

... Будували, будували, та й добудувались, -
Не залишилось нічого! Що було згадали?
Де поділась наша ненька? Чи її згубили?
Ми ж країну розірвали! Так і полишили...
А вона он там, рідненька, на кривій дорозі,
Побита, заморена і йти не в змозі,
Та сильніше, ніж гадали, і уже не плаче...
Хоча з неї ці нелюди стільки глузували!
А вона на нас чекає: коли вже згадаємо?
Чи історію народу ми не пам'ятаємо?
А за що ж тоді стояли? За що вмерли люди,
Які вірну смерть зустріли з пулями у грудях?!Чи так легко ми забудемо, якою ціною
Правду здобували наші герої?!Або як раніше, край наш продається?..
Ні, бо Батьківщина легко не здається!
Кажемо, що владу треба знов мінати,
А чи ми готові нову зустрічати?
«Досить з нам життя такого!», - чути від народу,
А що інше заслужили за свою природу?
Ми ж то інших судимо. А себе? Не будемо?

Знову обіцяли, що панів не буде –
Та й збрехали... Чи дивує? Інакше не буде,
Доки самі не візьмемось ми за будівництво
І вже справи не залишимо, поки не скінчиться!
Бо країна в нас єдина, - пам'ятайте люди:
Іншої родини ніколи не буде.
Тож цінуймо, бо вона нас різних цінувала,
І любила, доувала й життя дарувала.

... Стежкою підемо та до того світу, що досі не знали,
До шляху свободу, що не цінували,
Вийдемо у люди, щоб пишалась нами
Вільна Україна, яку занедбали.

Дудко Ксенія, 11 клас.

ВІКОВІЧНИЙ ЛЕОНТОВИЧІВ «ЩЕДРИК» - ГОЛОС ДУШІ КОМПОЗИТОРА І УКРАЇНИ

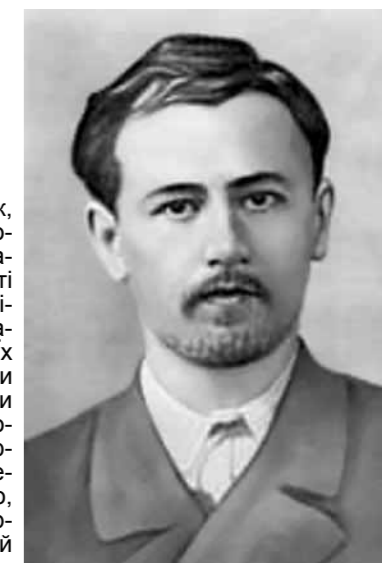
Весь зимовий цикл Різдв'яних і Новорічних Свят, вже багато років, ознаменовує мелодія українського «Щедрика», створена Миколою Леонтовичем, ім'я якого в ці січневі дні важливо знову пом'янути, і помолитися за упокій його праведної душі.

Вчений, композитор і священник, Микола Дмитрович Леонтович, загинув від рук НКВД в 44-річному віці. Його звіряче закатували в двадцять роки нелюди, при радянському режимі, предки теперішнього путлера. Саме 21 січня 1921 року, після так шанованих Композитором Різдв'яних Свят, знайшли його друзі смертельно замученим в Київській квартирі.

Але, таки безсмертний в своїй музиці Микола Леонтович! Божого Дару композитор, отримавши вищу освіту в Духовній Семінарії, багато працював над церковними творами, деякий час був священником. Згодом, інший визначний українець - композитор Микола Лисенко, запросив М. Леонтовича до співпраці в своїй Вищій Музичній Школі, що було високим визнанням його таланту, й Микола Дмитрович переїхав до Києва. Науковий дослідник і музикознавець, Микола Леонтович, захоплювався українською народною піснею, любив український фольклор, тому їздив по всій Україні, збираючи і впорядковуючи народні пісні та мелодії, досліджуючи їх, та творячи свої музикальні обробки на їх основі. Так, серед низки інших, віднайдених і впорядкованих композитором народних пісень і мелодій, виникла унікальна мелодія «Щедрика», яку продовжують оранджувати досі по всьому світові сучасні музикознавці. Та основа цієї геніальної музики М. Леонтовича, завжди залишається незмінною - його неповторна мелодика, яка підкреслює красу й духовність українського епосу і стан душі самого українського композитора, його унікальність.

Мабуть, достеменно точно перекласти одним словом значення слова «щедрик», на іншу мову - не легко. Це суто українське слово, зміст якого заглиблений аж в древню добу старих дохристиянських вірувань наших предків. В цьому слові таїться, на мій погляд, якийсь навіть сакральний зміст.

В нас, на Львівщині, де я народилась і виросла, колядували на Святвечір, прославляючи Народження Бога, Ісуса Христа, а щедрували - на Щедрий Вечір та

Композитор Микола Леонтович
(Народився 13 грудня 1877р.-
помер 21 січня 1921 року.)

на Старий Новий Рік, бажаючи людям достатку, добра і щастя, тобто - щедрості у всьому. Ці пісні-віншування називаються щедрівками. Їх співають засівальники або щедрівники, коли приходять до господаря, прославляючи всю родину, оселю й господарство, посіваючи хату зерном пшениці, жита й інших злакових культур. Зичать: здоров'я господарям і їх родичам, рясних і щедрих урожаїв на полі й в городі, здорового, тобто щедрого, приплоду худоби, аби добре продати товар, чим укріпити добробут всієї родини. А також - щедрування означає, що скоро стрічатимем весну, зимові свята закінчилися та пора готуватися до наступних, весняних робіт в полі, щоб зібрати добрий урожай в Новому році.

Оце все й означає українське щедрування, про це співається словами нашого «Щедрика» в обряді щедрувань, яке живе з давніх-давен та нероздільно злилося з Християнськими традиційними святкуваннями зимових свят в Україні. Наше завдання їх зберегти й передати наступним поколінням, і ознайомлювати інших людей з глибокими за змістом й щедрими добротою (як і наш народ) українськими звичаями.

А прихід Нового Року й Різдва таки по всьому світі, впродовж століття, ознаменовує безсмертний «Щедрик», увіковічнвши ім'я ще одного Великого українця - композитора Миколи Дмитровича Леонтовича, та прославляючи Україну.

Автор допису: Оксана Маковець. НСПУ.
(Сіффорд, США) 24 січня 2015 року.

6 січня 2015 року виповнилось 77 років з дня народження видатного українського поета, літературознавця, політ'язня, правозахисника, Героя України Василя Стуса.

Василь Стус був одним із тих людей, які наближали незалежність України. Вони діями своїми підходили в політичному плані, але мету мали гуманітарну — створити демократичну державу, яка буде розвивати свою культуру, свою мову.

ТЕРПИ, ТЕРПИ

*Терпи, терпи — терпець тебе шліфує,
сталить твої дух — тож і терпи, терпи.
Ніхто тебе з недолі не врятує,
ніхто не зіб'є з власної тропи.*

*На ній і стій, і стрій — допоки скону,
допоки світу й сонця — стій і стій.
Хай шлях — до раю, пекла чи полону —
усе пройди і винести зумій.*

*Торуй свій шлях — той, що твоїм назвався,
той, що обрав тебе навкі вік.
До нього змалку ти заповідався
до нього сам Господь тебе прирік.*

«СТО РЯДКІВ ПРО КНИГУ»

ЗБАГАТИЛАСЯ УКРАЇНЬСЬКА ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРИРОДОЗНАВЧА ЛІТЕРАТУРА.

Варшавський університет (Польща), проф. В.Білецький працює над перекладом твору Георгіуса Аґріколи «De re metallica libri XII»

Побачила світ перша книга українського перекладу славнозвісної літературно-наукової пам'ятки XVI ст. - енциклопедії з гірництва Георга Аґріколи «Про гірничу справу» («De Re Metallica»), яка вважається своєрідною «Біблією» гірників і металургів усього світу. Протягом кількох сторіч це був головний підручник і практичний посібник всякого освіченого гірника, сьогодні – пам'ятка літератури, зріз історії гірничих технологій, органічна система філософських, природничих і інженерних знань епохи Відродження. Представлені перші шість книг (розділів) праці Г.Аґріколи, які пов'язані з видобутком корисних копалин.

Праця «Про гірничу справу» складається з 12 книг (розділів). Перша – це міркування про роль металів у історії людства, загострене зіткнення позицій ганьбителів і прихильників гірництва. Друга – характеристика умов, які впливають на успішну розробку родовищ, а також розвідка й пошукові ознаки багатих руд. Третя – геологічні знання, опис рудних покладів і властивостей гірських масивів. Четверта – землемірні знання, а також – гірничі посади, звання та відповідні обов'язки.

Проф. В.С.Білецький та проф. Г.І.Гайко.

П'ята – основи підземної розробки руд, кріплення виробок, маркшейдерське мистецтво. Шоста – опис знарядь праці, машин і механізмів для руйнування порід, транспорту та підйому руди, водовідливу та вентиляції. Сьома – пробірний аналіз руд. Восьма – способи й механізми для збагачення руд. Дев'ята – витоплення металів, металургійні печі та обладнання. Десята й одинадцята – очищення благородних металів від домішок та інших металів. Дванадцята – алхімічні уявлення про солі, бітуми, скло та інші «затужавілі соки» землі, а також технології їх отримання. Текстовий матеріал ілюстрований 275 чудовими гравюрами, виготовленими кращими художниками-ілюстраторами свого часу.

Порівняльний переклад, наукова редакція й коментар до видання - професорів Володимира Білецького та Геннадія Гайка.

Український переклад виходить друком в двох книгах: у першу книгу (2014 рік) увійшли переклади розділів 1-6 (Гірництво). Нині триває робота над перекладом 7-12 розділів (Металургія). які складуть другу книгу, - вона планується до друку в 2016 році. Електронна версія українського перекладу перших шести розділів доступна за адресою:

<http://ruthenia.info/txt/pavlo/agricola.pdf>

«ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА»

КОЛИ ПРИЧИНА ТРАГЕДІЇ СТАЄ ЗРОЗУМІЛОЮ

Ярослав Трінчук (м. Дніпропетровськ)

Найнесподіваніший фактор, викликаний Майданом, – це оголення пороків. Причому, не тільки в Україні. Ми ще не усвідомлюємо значимість цього. А більшість і не наблизилась до розуміння.

Серед огидних пороків, які руйнують людські душі, найпоширенішим є страх.

Весь світ став очевидцем, як страх, скалічивши одну людину, поширюється епідемією на все суспільство. Якийсь там кремлівський карлик, нажаханий, що втратить владу, заразив страхом десятки мільйонів співвітчизників.

Давно відомо: людина ненавидить того, кого боїться. Путін перелякав російський люмп українцями, і той люмп зненавидів нас. Логічно.

Добре то чи погано – скажуть майбутні покоління. Єдине, що ясно, як Божий день, – розійтися українцям з росіянами мирно не вийшло б.

Хоча б тому, що вони вважають, ніби нас нема. Нема і не було. «Ми єдині».

А, виявляється, ми є. І без їхнього дозволу. То їх дратує, бо збагнути, що сталося, вони не здатні. Це друга причина ненависті.

Для того, аби плебс зненавидів когось, потрібно мало – кинути слова-подразники. Росіянам не треба їх доводо шукати. Це – «фашист» і «бандерівець». Назвало їхнє телебачення українців фашистами та бандерівцями, й у свідомості росіянина, як у собаки Павлова, увімкнулись рефлексії. Все.

В українців до росіян ненависті немає – нема подразників. Але є інше – глибоке презирство. Ми ж то пам'ятаємо їхнє «братерське» ставлення до нас... І як поводили себе в Україні (поводяться й сьогодні) путіноіди.

Це важкі слова, бо вони можуть образити тих шляхетних росіян, які відстоюють права України, ризикуючи, навіть, власною свободою.

Але такі слова повинні прозвучати. Ми мусимо пам'ятати все...

А благородні росіяни хай знають, що українці схиляються перед тими, хто поважає Україну, хто виступає в Москві, Санк-Петербурзі, інших містах на захист справедливості. І Україна вважає своїми дітьми всіх, хто сьогодні захищає її зі зброєю в руках, на політичній сцені, в культурі.

І нікого не цікавить, які там в кого гени... Цікавить інше. Чому Європа поводить себе, як перелякане теля? Можливо, причина в тому, що Європа вперше в історії наїлася? Тоді її можна зрозуміти.

Зрозуміти можна, але оправдати – ні. Сильному не пробачається відсутність мудрості.

Досвід показує: Європа може виходити гідно з кризи, може вирішувати глобальні проблеми. Європа буде прекрасні міста, кораблі, літаки, творить технічні дива. Але нерозуміння природи ординської Москви, може обійтися їй – та й усім нам – надто дорого.

Так, Європа вміє вирішувати економічні та фінансові питання. Однак, кризи, які постійно по всьому світі створює Москва, європейська цивілізація не може ні передбачити, ні локалізувати їх. Не тому, що це неможливо – тому, що для цього потрібна політична воля. Перш за все необхідно звільнитися від російської труби... І тих

подарунків, які отримують деякі європейські політики. Спостерігається дивна закономірність – як тільки падають світові ціни на нафту, відразу десь у проблемних районах світу починаються кроваві конфлікти.

Важко повірити, що розвідки цього не відстежують. І відстежують, і встановлюють усіх фігурантів. Розуміють також, що це така політика Москви – держава вампір інакше не може. Вона мусить робити все, щоб ціни на нафту були високими.

Зниження ціни на нафту – потужний фактор розвитку економіки в усьому світі – шкодить лиш одній країні. Росії. Парадокс, але світ допустив, аби Москва не просто втручалась у політику незалежних держав, світ допустив, щоб вона визначала розвиток навіть у культурних країнах. Більше – ці країни дозволяють, аби Москва тримала їхню економіку у хронічній лихоманці.

Та найдивовижніше інше. За ту свистопляску, яку перманентно влаштовує Москва у світі, від розвинених країн – у даному контексті не хочеться говорити «цивілізованих» – до Росії щоденно надходить мільярд доларів. Мільярд! Щоденно!

Європа дозволила прив'язати себе до російських вугледодів так, що й не усвідомила, що стає додатком до російської труби. Останні роки Росія отримує від Європи 350 – 360 мільярдів доларів щорічно.

Тож мусимо собі закарбувати: зброя, якою Москва вбиває наших хлопців, зроблена на європейській гроші.

Зрозуміло, для Європи це просто лірика. А ще це називається «європейська політика», «національні інтереси».

Замість того, щоб виробити такий механізм, який не дозволив би Москві тероризувати світ, політики вважають, що краще вдовольнити дикунські претензії ординців. Менше шуму.

І це навіть не конформізм. Це політичний мазохізм, який матиме дуже негативні наслідки. Якраз для Європи.

Ми мусимо ще раз нагадати, що сучасний безлад в Україні не випадковий. І це – не тому, що Україна не спроможна впоратися з проблемами. Десятиліттями гебешна навалоч навмисне робить хаос. Приклад – армія, СБУ, «Беркут», зруйнована економіка, наука, здичавілий чиновник. А тепер ще й війна.

Крім того, у нас постійно винищувались ініціативні та ділові люди. Особливо ті, які могли б керувати державою. Убиті Гетьман, Щербань, Кирпа, Чорновіл, чудом врятувався Ющенко. А скільки загинуло журналістів, бізнесменів! Вони навіть свого (Кушнарєва) застрелили просто за те, що не хотів бути для когось маріонеткою.

Захід відгукувався співчуттям... і продовжував гнати в Росію щоденно мільярд доларів.

Ці слова не для того, щоб дорікати комусь чи звинувачувати когось. Бізнес є бізнес. Просто ми повинні розуміти, в яких умовах народжується Україна. Зі Сходу ворог, з Заходу – лицемірство.

Але мусимо бути об'єктивні – багато західних політиків таки допомагає Україні. Уже точно знаємо, що без допомоги західних держав президентські вибори 2014 року не відбулися б. Ми їм дякуємо. А ще більше віддячить історія, яка нащадкам скаже, що батьки й діди їхні жили в гідності і честі.

Правда, говорити про гідність, виходячи з того, що творить Москва, наївно. Там такого поняття не існувало взагалі.

Та ми про цивілізованих людей. А саме вони успадкували від гідних своїх предків такі універсальні архетипи, як любов, ненависть, відчуття сорому, кохання та – і це дуже важливо – відчуття батьківщини.

Відчуття батьківщини сформовано у народів землеробської культури. Таке відчуття наповнює людину радістю, гордістю, виховує героїзм, спонукає до творчості. Нерідко – до самопожертви.

У кочівників відчуття батьківщини відсутнє. Продовження на 34 стор.

Початок на 33 стор.

Щоб зрозуміти, що відбувається у нас на сході, мусимо торкнутися психології і зробити маленький екскурс до начал. Зрозуміти трохи формування людського Я. Цебто, самоусвідомлення. Виходимо з того, що Я формується не усвідомлено (на інстинктах) та усвідомлено (на культурі).

Я, сформоване інстинктами, і Я, сформоване культурою – філософами: Я (інстинктів) і Я (культури), – вічно перебувають в антагонізмі. Навіть всередині Самого Я. У всіх народів. Гармонізуються конфлікти через творчість, соціальну активність.

(Наймудріше цей антагонізм сьогодні вирішують китайці – вони будують великі мости, складні залізниці, дороги, міста. Це не просто розвиток економіки і технології. Нація відчула на рівні підсвідомого, що так можна гармонізувати Я (інстинктів) і Я (культури).

Якщо брати росіян («руссіків»), то у них внутрішній конфлікт Я (інстинктів) і Я (культури) на загально національному рівні виражений слабо. Через слабіше виявлення Я (культури). Тому й нема державних програм, які гармонізували б їх.

Але міжособистісний конфлікт у них виражається сильно.

Особини, у яких Я сформоване на інстинктах, проявляють себе агресивно. Для них існує один аргумент – власне бажання і вияв сили.

У цьому контексті ми можемо сказати, що Путін зробив для Росії більше зла, ніж міг би зробити найстрашніший ворог. Путін відсік Я (інстинктів) від Я (культури) у суб'єкта, розбудив ниці поривання в мільйонів путінодів і перетворив їх на жорстоку масу, яка прагне руйнування. Це звідси, з Я (інстинктивного), незрозуміла Самому Я звіряча ненависть до всіх народів. Путінодіди не здатні до діалогу, не розуміють логіки.

Але ж агресія і ненависть так просто не зникають. Все це повернеться згодом на самих себе. Спрацює ефект бумеранга.

Тому особистостям, у яких Я сформоване на культурі, в Росії нестерпно важко. Тим не менш, вони проявляють надзвичайну мужність, силу волі і силу духу. Майбутнє за ними.

В українця Я (інстинктивне) і Я (культурне) теж перебуває у постійному конфлікті. Часто такий конфлікт закінчується якимось творчим здобутком, нерідко – шляхетним вчинком. Тут і козацтво, і Армія УНР, УПА, Майдан, Національна Гвардія, Добровольчі батальйони.

Гірший варіант – коли особистість втікає від конфлікту отих двох начал. Така втеча проявляється, здебільшого, через алкоголь, розпусту, безпричинну агресію або навпаки – страх, байдужість до світу. Навіть, до власної долі. На жаль, і це ми спостерігаємо у себе.

Психотип росіянина («руського») формувался у кочових племен ще до Чингісхана, тож у нього, як у всіх кочівників, відчуття батьківщини не розвивалось.

У росіянина сильно розвинене інше – відчуття орди. Відчуття орди – це якнайменший вияв індивідуалізму або відсутність його взагалі, зате розвинута колективна відповідальність (безвідповідальність – теж). Звідси – «общини», «жінт міром», «братішка». Пізніше – колгоспи і радгоспи. (Уже відомо, скільки лиха вони принесли українцям).

Оскільки в поведінці ординця переважають брехні, лицемірство, нахабство, то він не має друзів серед інших народів.

Тому ординець творить фрази. Щоб сховатися за них. Скажімо фраза «русская цивілізація» нікому нічого не говорить, бо за нею нічого немає. Але для росіянина, «руського», це відчуття орди та винятковості. (Та це ще нічого. У XIX столітті москвини серйозно обговорювали, який термін їм треба застосовувати «Русский Бог» чи «Россійский Бог»).

Грамотний апологет «руської цивілізації» ніколи не сприйме Канта, Бетховена, Верді. Максимум, на що він спроможний, – це процитувати кілька фраз Ніцше.

Саме тому у свідомості росіянина-ординця держава посідає головне місце. Але не як батьківщина, яка береже духовний досвід предків, а як функція. Для нього держава – це гігантська орда. У ній він відчувається безпечним.

Все інше – другорядне. СССР, Росія – оце і є та орда, яка повністю замінює росіянину відчуття батьківщини. Де б не був ординець, він прагне, щоб з ним була його орда.

Тому росіянинові дуже важко натуралізуватись в інших країнах. Він хотів би, щоб та країна входила до його орди. Більше – він ніяк не може розуміти, чому, скажімо, Україна, Естонія чи Грузія не хочуть там бути.

У цьому контексті росіян можна поділити на дві групи. Росіяни, що є спадкоємцями племен, які населяли Волго-Окський басейн, (мурома, мешчеряки, ерзя та інші) та росіяни – спадкоємці Орди.

У спадкоємців племен, автохтонів, сильно виражене почуття малої батьківщини (асиміляція не завжди вбиває відчуття приналежності до роду), у них присутнє милосердя, совість, повага до старших; спадкоємці Орди не розуміють ні малої батьківщини, ні батьківщини взагалі, не розуміють, що таке милосердя.

Вони просторікують про імперію, не розуміючи, що тої імперії ніколи не було – була деспотія. Імперія має цивілізаційні інституції. Англійська, австро-угорська, іспанська оставили за собою розвинені держави, Росія оставляє руїни. В імперії діють закони, в Росії – воля «паханова». В імперії влада передається, в Росії – в наслідок перевороту. Найчастіше – кровавого.

Ординці не знають, що таке свобода і що таке воля, тому вони не визнають право інших бути свобідними і мати власну волю.

Якраз серед них поширений потворний шовінізм, а відчуття орди набуває огидного прояву. Ординець переконаний, що місце, куди він зайшов – навіть випадково, – уже належить йому. Це теж одна з причин паскудного поведінки за кордоном російських туристів.

Якраз вони співають «І скільки мною пройдено, і скільки мною увідено – і всьо вокруг мойо», «Мой адрес – не дом і не улица, мой адрес – Советский Союз», відчуваючи себе не особистістю, а чийось власністю. У даному випадку – власністю орди. Хай великої, але орди.

Ординці не визнають не тільки чужу культуру, вони не визнають культуру російську. Вона знаходиться поза їхнім розумінням. «Великая русская цивілізація», «руссій мір» не має дотичного до російської культури.

Напад Москви на Україну – це не війна держав чи народів. Це війна світоглядів, які примиритися не зможуть ніколи. Уникнути її можна було тільки в одному випадку – якби Росією керувала нормальна влада. А це майже неможливо.

Для нас Україна – це відчуття батьківщини. Для них Росія – відчуття орди. Орди, що формується знеособленими, які, взявши в руки зброю, втрачають ознаки людини.

Тому між Україною і Росією має бути прокладена якнайміцніша стіна, а стосунки звужені до міжособистісних.

Ще одна проблема, яку наше суспільство ніяк не наважується зачепити, це міжнаціональні шлюби. У всьому цивілізованому світі міжнаціональні шлюби не є щось екстраординарне. Коли є кохання і заохані з повагою ставляться до культури партнера, пам'яті його предків, шанують їхні могили, поважають героїв, то автоматично зникають усі питання.

В іншому випадку – це нотаріально завірена оборудка, яка нічого спільного з сім'єю не має.

Шлюб українки з ординцем є проблемним на самому початку, як і шлюб українця з росіяноком, для якої українці це бандерівці. Думка, що «якось порозуміємось», є хибною. З ординцем можна порозумітись тільки в одному випадку, якщо ти відмовляєшся від себе. Інших варіантів не існує.

Нерозуміння або несприйняття цінностей партнера ніколи не зближить людей. Навіть, якщо вони були закоханими. Рано чи пізно такий шлюб або розпадається, або ти стаєш ніким. Зберегти особистість, коли ти терпиш зневагу до пам'яті предків, неможливо.

Міжнаціональні шлюби нав'язав Мазепі Петро І. З того часу царизм, а відтак більшовизм ввели цю практику, як державну політику. Мета такої політики єдина – спосіб русифікації українців.

«НА КОНКУРС ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП»

Ірина Гончаренко народилася в мальовничому селищі Широке Дніпропетровської області. Живу тут і понині. Легкий шеліт хвиля Ігульця та густі верболози надихають на створення поетичних рядків. Люблю природу, людей, свою країну... Моє життєве кредо: «Творити заради любові, любити заради життя»

КОХАНКА...

Кольорові будинки і скельця надламаних мрій,
Недопитою кавою рясно зволожені ранки.
Засинає надія в холодній долоні твоєї,
Коли йдеш манівцями додому від Музи-коханки.
А вона жартівливо щоразу сміється услід,
Мов кризь палець пісок, розтікається ніч невагома.
Знову тиша глуха, замість чаю-розпечений лід,
Між порожніх вокзалів-забутої слави оскома.
В павутинному світлі пилюкою диха роаяль.
Навіл серце від болю, його вже нічим не зцілити.
Знов підеш до коханки, та їй тебе зовсім не жаль,
Її тіла жадає злий геній, навмисно дволикий.
Манускрипти дописані, ноти загублені, Дош.
Кольорові будинки вже блимають сірістю вікон.
Полохливо біжать твої мрії по вигинах площ,
Ти її полоненим лишишся назавжди... навіки...

День зимовий, мов свічка згасав...

День зимовий, мов свічка згасав
В позамар'ї солодкої вати,
Рум'янів у полоні заграв
І м'якенько стелився у хати.
Бахромою звисав із дахів,
Розливався ялинкам на плечі.
Із небесно-глибоких льохів
Вийшов сизий змережений вечір.
Накрохмалені крила підвів,
Щедро зорі засіяв крупною
І над шапками сніжних снопів
Вишив місяць медовий каймою.
По стежках морозцем зарипів,
Розкошлатив посріблені брови,
І, струсивши сніжок з рукавів,
Шугонув у безлисті діброви.

СНІЖИНКИ (ДИТЯЧЕ)

- Куди ж ви поспішасте,
малесенькі сніжинки?
- До Петрика і Владика,
до Іванка і Даринки.
А також завітаємо
до Наточки й Галинки,
Усюди повстеляємо
м'якенькі килими.
- Чи ж ви не змерзли, крихітні?
Де ваші рукавички?
- Та ні. Ми ковдри стелимо
для кволої травички,
І поміж хаток ставимо
пухнастенські копички,
Ми ж грайлики-веселики
морозної зими.
- Коли ж ви спочиваєте,
красунечки біленькі?
- Тоді, як заіскріє ліс,
і поле, й місто всеньке.
Тоді як погукають нас
татусь Мороз і ненька,
Полинемо дивитися
льодяникові сні...

Ми мусимо бути об'єктивними, навіть, якщо це жорстоко, і говорити правду – зросійщувалися не кращі. Кращі зберігали гідність роду.

Хоча, були винятки. Але тільки у виняткових ситуаціях. Майдан створив ще один прецедент – стали розпадатись деякі шлюби. Сім'ям, які не були побудовані на коханні й повазі до партнера, стало зрозуміло, що їхній зв'язок випадковий.

Багато українок збагнули нарешті, що їх використовували просто, як матеріал для ліжка, обурилися і розірвали шлюб. А це вже оздоровлення.

Майдан породив ще один феномен. Про що б зараз ми не говорили, а мова зводиться до проблеми цінностей. А це вже парадигма, яка творить нову якість.

Говорячи про цінності, ми нерідко апелюємо до цінностей європейських.

У цьому контексті маленький приклад.

Читаємо, що наші хлопці на Донбасі потрапили в облогу і їх розстрілює російська артилерія. Вони просять допомоги авіації, а їм відповідають: «Дорого».

Зрадники в Україні, звичайно, є – гебешна наволоч нікуди не ділась.

Але, Європо сита, ти хоч розумієш, якою плямою ляже на тебе на тисячоліття оте гидотне українське «Дорого»?

Не забувай, що ти дала світові право, філософію, високу літературу. Не забувай, що ти дала світові Рафаеля, Мікеланджело, Леонардо, Гайдну, Моцарта, Бетховена, Шуберта, Верді, Шекспіра, Гюго, Бальзака, Дікенса, Гете та інших велетів.

Європо, священні імена твоїх дітей покладають на тебе відповідальність... А ти озирасяєшся на них...

Європо, ти забула сформульовану твоїми дітьми аксіому – домовляючись зі злом, ти заохочуєш його діяльність. Від себе додамо: домовляючись зі злом, ти стаєш його наповненням.

Ти ніяк цього не хотіла втямити, навіть побачивши, що в Україні за твій прапор гинуть люди. Європо, вперше за твій прапор полягли в Україні.

Для тебе наша Небесна Сотня, як щось вельми незручне. Але не трагедія.

Тепер, Європо, ти вже маєш свої Небесні Сотні. Аж три. І це – трагедія.

Убиті в літаку 17 липня цього року – не випадок. Це жертва. Наслідок твоєї нерозумної поведінки. Європо, не забудь: ті три Небесні Сотні убиті зброєю, що зроблена за твої гроші.

Ти вже дві тисячі років говориш, що гроші не пахнуть. Гроші справді не пахнуть, але смерть, яка надто часто супроводжує ті гроші, пахне страхітливо.

Так, це акт терору. Акт нелюдів, з якими ти наполягла вести переговори. Замість того, щоб дати знекровленій українській армії зброю – а ти знала, що робили з нашою армією ставленики Москви, – ти змушувала нашу владу вести з недолюдками перемови. Тобі здавалося, так буде спокійніше.

Європо, коли політики заради зиску готові жертвувати своєю совістю, а цієї совісті у них уже нема, тоді вони свідомо чи не свідомо жертвують тими, у кого є ця совість.

Три твої Небесні Сотні можуть пробудити почуття відповідальності та провини, а можуть залишитись не вшанованими – від тебе всього можна чекати...

Постав, Європо, пам'ятник загиблим. То не нещасний випадок. Загиблі – жертви війни зі злом. Війни, якої ти демонстративно не хотіла зрозуміти. Ті жертви – наступники нашої Небесної Сотні. Вони герої. Герої навіть немовлята й діти. Вони ж бо допомогли здерти маску з лиця твоїх. Правда, ти бачити того лиця не хочеш. Вперто не хочеш. А раптом це зашкодить крамарям.

Тільки убитих тепер уже не сотні. Якщо узяти всіх убитих на нашій землі зброєю, що зроблена за твої гроші, то вже буде Небесний Полк.

Постав, Європо, пам'ятник Небесному Полку. Бажано, аби там були імена убитих, спалених, замучених. І підпиши: «Ці жертви наших помилок».

Може, колись пробачиться тобі...

А тим, що загинули в літаку на українському полі, на місці трагедії світ поставить пам'ятник... Як тільки впереться, що саме вони запобігли великій війні...

«ПОЕТИЧНА ВІТАЛЬНЯ»

ДЕЩО ПРО АВТОРКУ:

Антоніна Листопад – талановита українська письменниця, авторка багатьох публікацій; досі жила в місті Краснодар (на кордоні з Росією) в Луганській області.

Навіть у найстрашнішому сні не могло приснитися мені те, що сталося зі мною і моєю родиною – пише авторка у листі з 13 грудня 2014 р. Для мене час зупинився, коли я приїхала в травні на Шевченківське Свято – 200-ювілей в Черкаси, а назад повернутися уже не змогла. Залишилася в Києві без речей, без одяжі, без пенсії. Був шоківний стан. Я не можу вернутися в свою оселю, не маю де жити. І далі було все гірше. Мій Краснодар, де я живу – тобто жила за два км від прикордонного Ізвариного, через яке вдень і вночі з Росії йдуть конвої зі зброєю, спецназом московським, з танками і градами. Нашу хату в селі розбомбили, оселя в місті стала без нас сиротою. Дай, Боже, щоб вціліла. Літом до мене останнім поїздом Київ-Луганськ передали внучку. А потім діти приїхали самі. Живемо під Києвом в Ірпіні у знайомих моїх знайомих...

Життя для мене зупинилося у травні, коли я стала бездомною. І нікому до цього немає діла, чи ти живеш, чи уже ні, чи маєш їжу, одяжу. Дуже страшно! Практично держава зреклася нас, біженців. Бійцям АТО допомагають волонтери, бо тепер це – найголовніше! А я мушу дочекатися, коли стане наша прикордонна застава

в Ізвариному, якер здали зразу і без жодного бою, як і Крим.

Я попри все вірю, що Донбас, як фенікс, підніметься з попелу. І це вже буде інакший Донбас. В новій іпостасі! Опісля страждань і прозріння! Це, буде, справді, Український Донбас! Дуже хочу до початку весни це побачити.

НА ЛЕЗІ ЛОЗИ

Уже відстрілявся Слов'янськ.
Уже Маріуполь сміється.
На лезі – Донецьк і Луганськ.
Всі вибухи в нашому серці.
Є Час на опісля... І до!
Розірвано Простір між нами.
Гойдається мій Краснодар
Ізваринськими терезами.

Хто хоче, хай скаче з гори.
Хто знизу – і на Верховину!
На лезі – кристали і крик.
І рветься душа, наче міна.
На лезі – вода і вогні
І декілька бронзових крапель...
Іще замінована ніч.
І день, перекраєний навпіл.

Корона коротких нестям
І довга ганебна розплата.
На лезі – і Рід, і Життя
Куди нам, навіщо втікати?!
Тут наші престольні степи
І тронні тут гнізда на скрапах!
Українська земля. Від стопи...
Від тім'я – кордони і мапи.

Збираємо те, що посієм.
І золото чорне. З руди...
А там – є дорога в Росію
Хто хоче, хай їде туди.

І скатертю – до путівця

Ще й трохи під боки соломи.
Без шахти... І без чебреця!
Землі не даємо нікому.

Здолає усе Чоловік
Як Віра є. У Чоловічність!
На лозах – веснянки і Вік.
І Богом дарована Вічність.
На лозах – Донецьк і Луганськ
І той виноград, що розквітне...

НА ВВЕДЕННЯ

(НА ПОХОРОНІ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА)

Спустилась Цариця Небесна
На землю до твого вікна.
Зимом запахнули весни.
Хоронимо... Сверстюка!

Пливуть незабутні звуки.
Трембіта гуде. Із Карпат!
Веде Божа Мати за руку...
Хоронимо... Сверстюка...

І пахнуть сніжиночки медом.
І довна, як ризи – тонка.
Святе Богородичне введення!
Хоронимо Сверстюка.

Скорботна процесія – маєвом;
І тиша врочиста, дзвінка!
Таке Богородне Таїнство...
Хоронимо Сверстюка!

Кращі страви української кухні

ПОМІДОРОВА ЮШКА-ЗАТІРКА (З ДОМАШНІМИ МАКАРОНАМИ НАШВИДКОРУЧ)

Складники для страви: помідори - 450 г (3 великі шт), цибуля - 200 г (1-2 шт), морква - 200 г (2-3 шт), капуста цвітна - 500 г (1 головка), олія - 30 мл (2 стол. ложки), сіль - 25 г (приблизно 1 стол. ложка), лавровий листок - 1 г (1-2 шт), петрушка зелена - 100 г (1 пучок), вода - 3 л

Для тіста: борошно пшеничне вищого ґатунку - 160 г (1 склянка), яйце - 1 шт

Помідорова юшка (або, як її називають, помідорова зупа) з домашніми макаронами готується дуже просто, якщо використовувати блендер, та й сама затірка (затірка – щось схоже на дрібні макарони чи, радше, галушечки) буде готова за лічені хвилини завдяки терці.

Цибулю тонко покряяти, моркву потерти на грубій терці. Овочі легко підсмажити, постійно помішуючи, на олії на великому вогні (найкраще – одразу в каструлі, у якій буде варитись помідорова зупа з домашніми макаронами, місткістю приблизно 5 л). Смажені овочі залити 3 л води, довести до кипіння.

За той час зі 100 г борошна (трохи більше половини склянки) і яйця замісити круте тісто (це і буде затірка). Цвітну капусту розібрати на суцвіття, вкинути у киплячу юшку, посолити і варити 10 хв на середньому вогні. Тісто потерти на терці, пересипати рештою борошна і теж вкинути до овочевої юшки (зупи). Одразу ж помішати і варити помідорову зупу ще 10 хв.

Помідори перемолоти за допомогою блендера, перецідити через сито (щоб зупа була без шкірок чи насіння) просто над каструлею, в якій вариться зупа. Все довести до кипіння, вкинути лавровий листок і зупа вже готова, можна знімати з вогню.

Помідорова юшка-затірка розливається по тарілках, до кожної покласти листя петрушки і подавати на стіл. За бажанням, як і помідорова зупа з гречкою (перейти на рецепт), помідорова зупа з домашніми макаронами нашвидкоруч подається зі сметаною.

КРУЧЕНИКИ ЗІ СВИНИНИ З ГРИБАМИ

Складники для страви: Свинина - 1 кг (полядиця), Печериці - 200 г, Сметана 20% - 50 г (2 стол. ложки), Олія - 100 мл (7 стол. ложок), Морква - 100 г (1 середня), Цибуля - 200 г (2 шт), Сіль - 10 г (1 чайн. ложка), Перець чорний мелений - 1 г (до смаку), Лавровий листок - 1 г (2-3 шт)

Серед традиційних страв української кухні крученики зі свинини з грибами займають почесне місце, як і вареники чи голубці. А для господині крученики з грибами зі свинини – це й дуже зручний рецепт, бо їх можна приготувати як для сімейної вечері, так і для великої гостини (у великій бритванці).

Приготувати начинку для кручеників з грибами. Одну цибулину посікти, легко підсмажити на 1 стол. ложці олії. Печериці обтерти або помити (швидко, щоб гриби не ввібрали багато води). Гриби покряяти і 5 хв тушувати з цибулею, не накриваючи кришкою. Начинку на крученики посолити (1/4 чайн. ложки солі) і поперчити до смаку.

Поки тушиться цибуля з грибами, свинину порізати на кусні завбільшки з долоню і товщиною приблизно 1 см та гарно відбити – це і буде «обгортка» для кручеників з грибами зі свинини.

Начинку розподілити на шматках свинини, кожний згорнути. Немає потреби обмотувати крученики ниткою чи проштрикувати свинину зубчисткою: м'ясо зліпиться достатньо міцно і крученики не розгорнуться під час обсмажування.

Крученики зі свинини з грибами обсмажити з усіх боків на розігрітій до 100 градусів олії (можна перевірити за допомогою спеціального термометра або, якщо термометра немає під руками, пильнувати, щоб олія кипіла, але не диміла). Крученики викласти з пательні.

За той час решту цибулі посікти, моркву потерти на грубій терці. Овочі тушувати в жирі, який залишився від смаження кручеників. Потім до моркви з цибулею додати сметани, посолити (3/4 чайн. ложки солі) і поперчити, довести усе до кипіння.

Половину овочевої запражки викласти у форму разом з лавровим листом, звернувши в один шар намістити крученики з грибами, далі м'ясо покрити рештою овочів. Форму накрити (кришкою або фольгою). Запікати в духовці 2 год при температурі 100 градусів.

Крученики з грибами зі свинини можна подавати як самостійну страву або з гарніром.

РЕКЛАМА

ШВИДКО

ЗРУЧНО

ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
- В Україну: 30-40 днів
- В Москву: 30-40 днів
- В Ст. Петербург: 35-45 днів
- Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:

- В Україну: 3-5 робочих днів
- В Москву: 5-7 робочих днів

- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

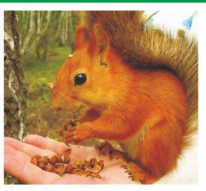
Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

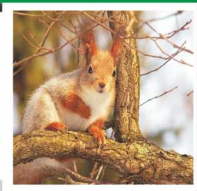
факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

**Дніпропетровське обласне управління
лісового та мисливського господарства**

*Зелене майбутнє
Дніпропетровщини
в надійних руках!*

Наша адреса: м. Дніпропетровськ
вул. Набережна Перемоги, 38

Тел: (056) 726 - 21 - 75

Факс: 726 - 71 - 75

dnoulg_ohorona@dp.ukrtel.net

